SOMMAROÄRNA

2018

SOMMARO'ARNA

SOMMARÖ-SEURA

SOMMARÖ-SÄLLSKAPET

VUOSIKIRJA
ÅRSBOK

2018

46. VUOSIKERTA
46. ÅRGÅNGEN

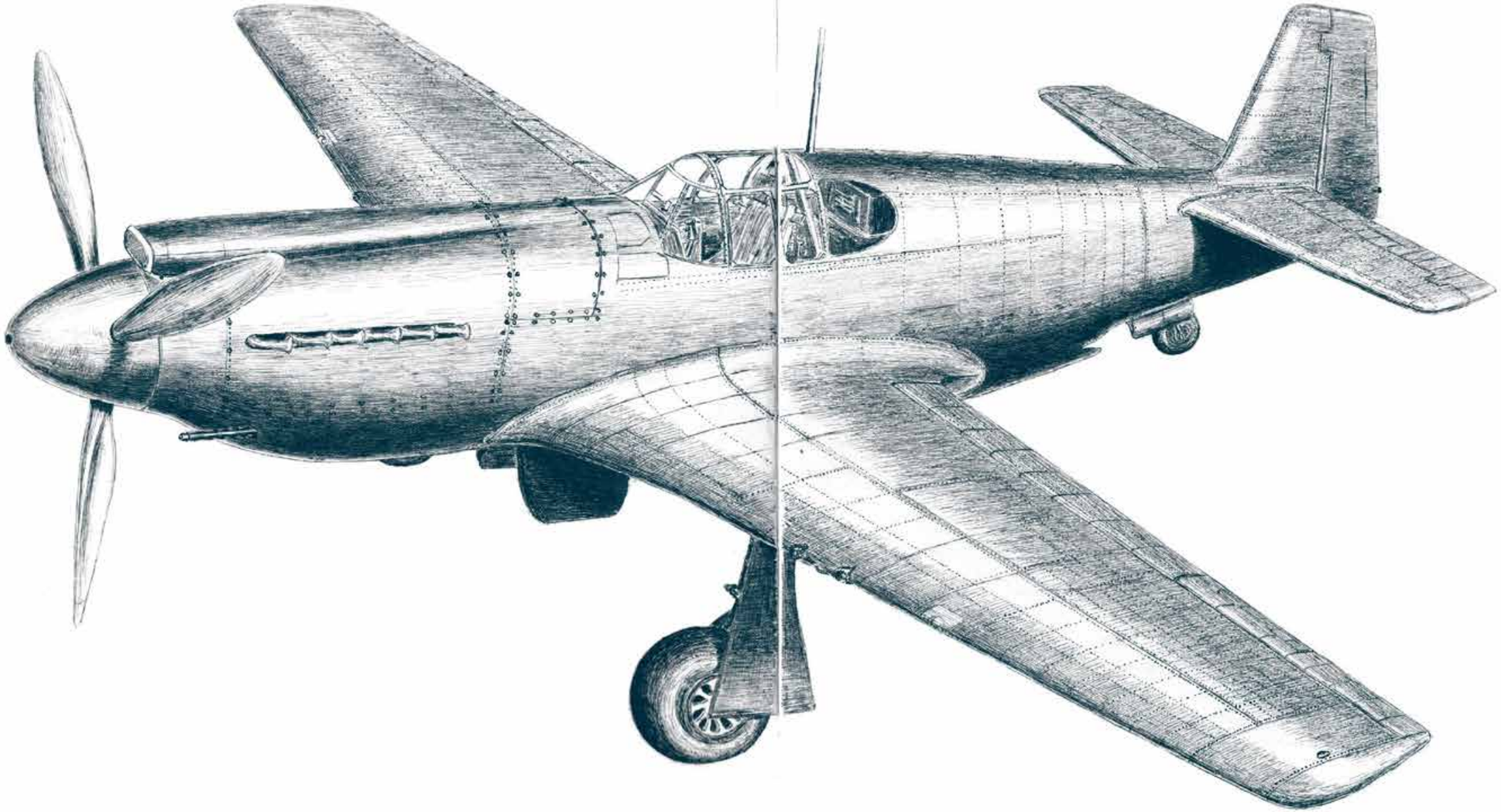

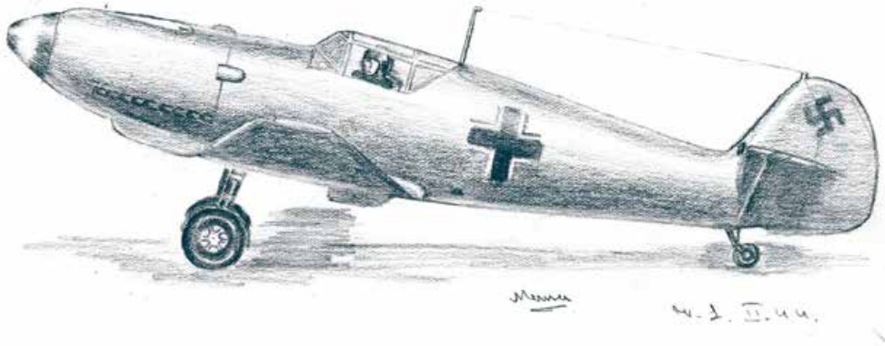

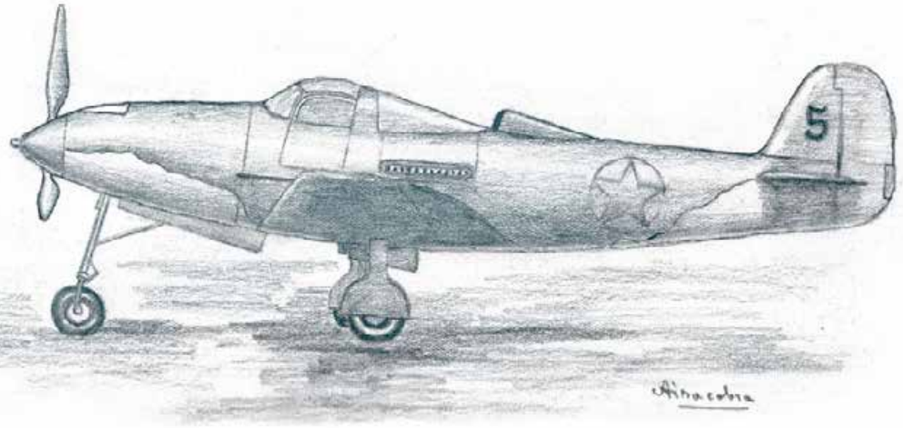
5
Airacobra

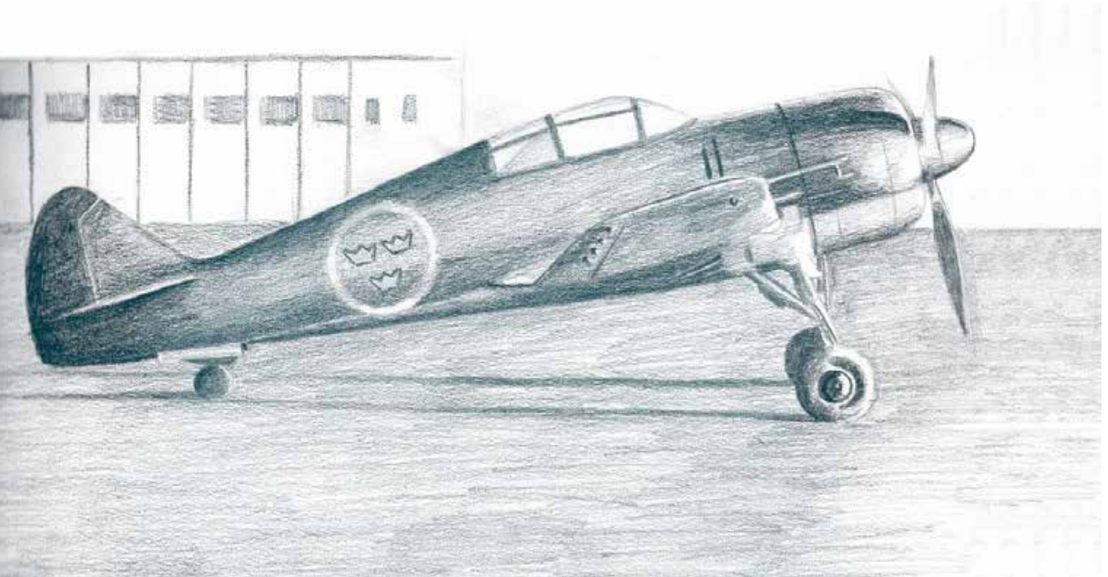

Lippe Santapukin ystävä *Matti Kohva* osti 1980-luvulla kesämökin Isosta Lehtisaaresta. Mökin myynnin yhteydessä hän lahjoitti Lipelle kaikki sen sisältämät tavarat, jotka olivat siellä jo ostovaiheessa. Muun muassa nämä lentokonepiirrokset. Piirtäjää ei tiedä kukaan, huhun mukaan se olisi ollut saksalainen sotilas, joka myöhemmin muutti Ruotsiin.

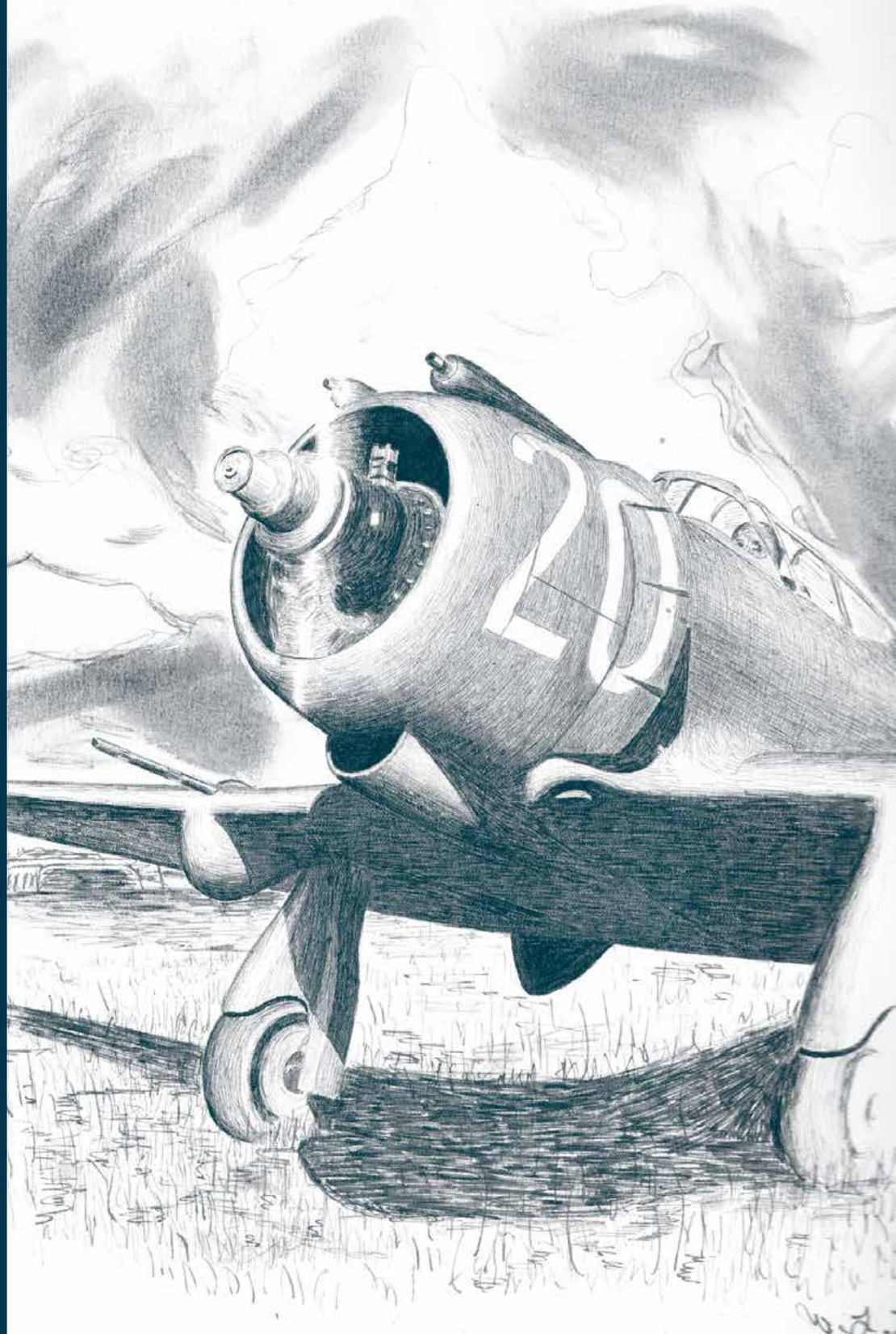

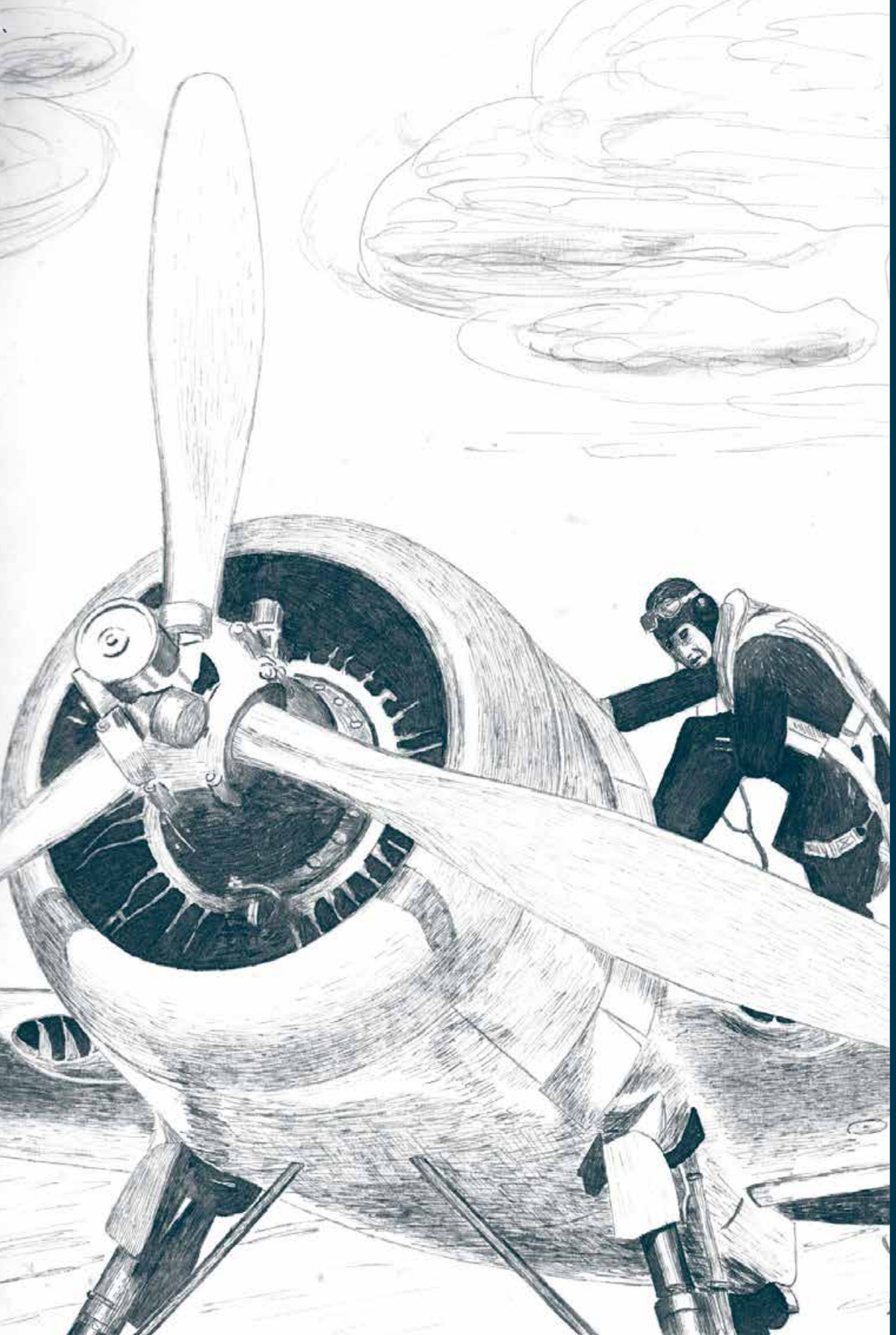

Lippe Santapukkis vän *Matti Kohva* från Stora Lövö köpte en sommarstuga på ön på 1980-talet. Då han sålde stugan donerade han åt Lippe allt lösöre, som fanns i stugan redan vid köpet. Bland annat dessa flygplansskisser. Ingen känner till vem som gjort dem, men ryktesvis var det en tysk soldat som senare flyttade till Sverige.

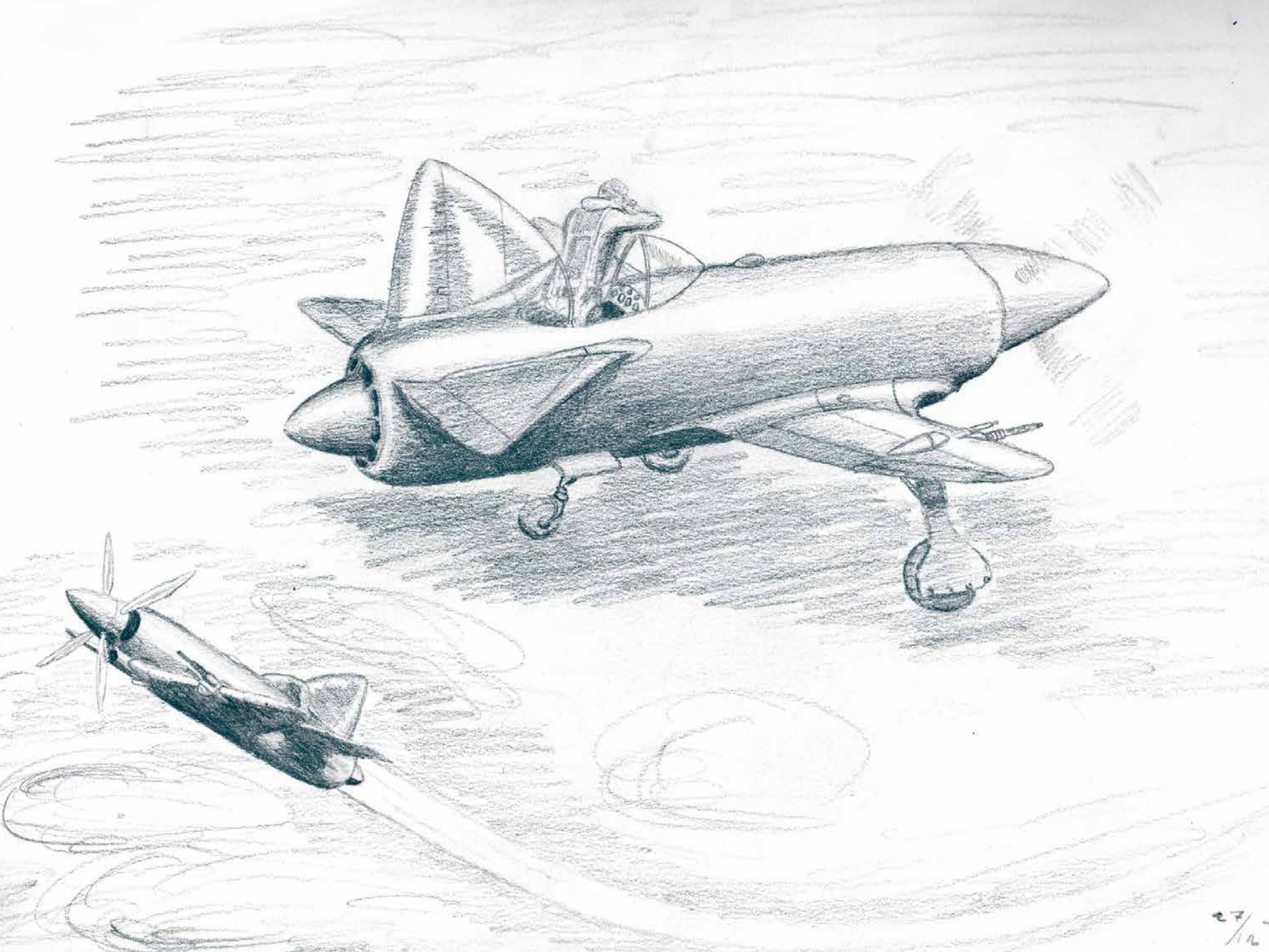

27/12

SOMMARÖ-SEURA RY
SOMMARÖ-SÄLLSKAPET RF
VUOSIKIRJA / ÅRSBOK / 2018
46. VUOSIKERTA / 46. ÅRGÅNGEN

Julkaisija / Utgivare
Sommarö-Seura ry
Sommarö-Sällskapet rf
www.sommaroseura.fi
www.sommarosallskapet.fi

Vuosikirjan toimitus
Årsboksredaktionen
Inka Finell PJ/ORDF.
Clarice Finell
Nils Lindblom
Susanna Winqvist
Hans Köhler

Graafinen suunnitelu
/ Grafisk design
AP / Njord

Ilmestyskerrat / Utgivningsfrekvens
Kerran vuodessa / En gång om året

Painosmäärä / Upplaga 600 kpl/st
Painotalo / Tryckeri Livonia Print

Vuosikirja / Årsbok
ISSN-L0788-4265
ISSN 0788-4565 (painettu)
ISSN 2242-3192 (verkkojulkaisu)

Autuaiden saaristo
Aikaisia huviloita Suvisaaristossa
De saligas skärgård
Tidiga villor på Sommaröarna
ISBN 978-952-94-1444-4 (sid.)
ISBN 978-952-94-1445-1 (PDF)

Hallitus / Styrelse
Inka Finell PJ/ORDF.
Folke Rosengård VPJ/VICE ORDF.
Siv Matomaa SIHT./SEKR.
Robert Castren
Henrik Damsten
Jon Eriksson
Niclas Jansson
Tommi Kemppainen
Clarice Finell
Kim Lindberg
Nils Lindblom
Hans Köhler
Susanna Winqvist

Sommarö-Seura ry:n sääntö-
määräinen vuosikokous pidetään
24.03.2019 klo 17.00
Vikingaborgissa, Suvisaarentie 8

ESITYSLISTA: KS. WWW.SOMMAROSEURA.FI

Tervetuloa!

Kokouskutsu
Möteskallelse

Välkomna!

Sommarö-Sällskapet rf:s
stadgeenliga årsmöte hålls
24.03.2019 kl. 17.00
på Vikingaborg, Sommarövägen 8

FÖREDRAGNINGSLISTA: SE WWW.SOMMAROSALLSKAPET.FI

Sisällys
Innehåll

Puheenjohtajalta 18
Ordförandens spalt

Vuosikirjan työryhmältä 22
En hälsning från årsbokens redaktörer

Ajankohtaista Suvisaaristosta 26
Aktuelt på Sommaröarna
Saaristomuseon ensimmäinen kesä 28
– muistoja ja mietteitä
Lehtisaaren kuulumiset 50
Forststyrelsens havsteam 54
/ Metsähallituksen meritiimi
Uimakoulussa opitaan ja ystävystytään 56
Muinaistulien yö 58
Isbana på Moisöfjärden 62

Elämää, tarinoita ja ihmisiä 64
Leverne, berättelser och människor
Andy, Ann-Britt Helena 66
Rajala f. Sjöberg 1955–2018
Marina Ahola f. Enoksson, Minnen 70
Hanne Juga, taidemaalari 80

Yhdistyksiltä 86
Från föreningarna
Pentala-Herrö Sällskapets verksamhet 2017–2018 88
Canoa – Melonnan iloa kotivesillä 90
ja muissa maisemissa
Retkimelojien kausi 2018 92
Mitaleiden ropinaa – voittoisa Team Canoa 93

Sommarö-Seura ry 94
Sommarö-Sällskapet rf
Toimintakertomus vuodelta 2017 98
Toimintasuunnitelma vuodelle 2018 101
Verksamhetsberättelse för år 2017 102
Verksamhetsplan för år 2018 105
Vuosikokouspöytäkirja / Årmötets protokoll 106

Palveluhakemisto 122

Sommarö-Seuran hallitus 2018 124
Sommarö-Sällskapets styrelse 2018

Sommarö-Seuran työryhmät 2018 126
Sommarö-Sällskapets arbetsgrupper 2018

Liity jäseneksi / Bli medlem 127

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

ORDFÖRANDENS SPALT

Inka Finell

SOMMARÖ-SEURA perustettiin vuonna 1972 ja vuoden 1974 lopulla jäsenmäärä oli 359. Vuonna 2018 Suvisaaristossa asuu ympäri vuoden 669 asukasta, tämän vuoden vaihteessa Sommarö-Seuran jäsenmäärä on 450 henkilöä. Jäsenmäärä on pysynyt jokseenkin samana kaikkien näiden vuosien ajan, toivottavasti uudet asukkaat liittyvät seuramme jäseniksi.

Suvisaariston asukkaat olivat erittäin aktiivisia keräämällä nimiä Skatanniityn kaavoituksen vastineeseen, samoin nimiä kerättiin kevyen liikenteen väylän jatkamiseksi Suvisaarentien loppuun saakka.

Positiivinen asia alueellamme oli Saaristomuseon avajaiset Pentalassa. Museossa kävi runsaasti vierailijoita ja samalla se tekee saaristoamme tutuksi laajemminkin.

Hieman negatiivisempi aihe on hanke Skatanniityn alueen muuttamiseksi isojen veneiden talvisäilytyspaikaksi. Sinne tulisi suunnitelman mukaan talvisäilytykseen 550 isoa venettä. Onko Skatanniitty oikea paikka tähän toimintaan? Skatanniittyhän ei ole niitty, se on lähes umpeen kasvanut tiheä metsä, joka jouduttaisiin kaatamaan ainakin kuuden hehtaarin alueelta ja se muuttaisi arkaa saaristomaisemaa dramaattisesti. Suomenojan sataman alue joudutaan puhdistamaan ennen uuden asuntoalueen rakentamista.

SOMMARÖ-SÄLLSKAPET grundades år 1972 och i slutet av 1974 var medlemsantalet 359. År 2018 hade Sommaröarna 669 invånare året runt, i slutet av detta år är antalet medlemmar i Sommarö-Sällskapet 450. Medlemsantalet har under alla dessa år varit ganska konstant, vi hoppas att nya invånare ansluter sig.

Sommaröborna har mycket aktivt samlat namn för inlagan som gäller planen för Skataängen, likaså samlades namn för förlängningen av lättrafikleden till slutet av Sommarövägen.

Invigningen av Skärgårdsmuseet på Pentala var en positiv händelse inom vårt område. Museet hade gott om besökare och det sprider kunskap om vår skärgård också på en bredare front.

Planerna gällande ibruktagandet av Skataängen för vinterförvaring av stora båtar är däremot mera negativa. Avsikten är att vinterupplägga 550 större båtar på området. Är Skataängen det rätta stället för en sådan verksamhet? I själva verket är Skataängen ingen äng, utan ett mycket tätvuxet skogsområde som skulle kräva avverkning av åtminstone sex hektar, vilket dramatiskt skulle påverka den känsliga skärgårdsmiljön. Finnåhamnens område kräver rening före byggandet av det nya bostadsområdet. Placerandet av båtarna på Skatan skulle

Maat saastuisivat myös Skatan alueella, kun veneet siirtyisivät sinne; veneiden pesuvedet valuisivat hiomapölyineen mereen ja pohjavesiin sielläkin. Liikenne lisääntyisi huomattavasti Suvisaarentiellä ja Skatantiellä.

Kaavoitusasiat etenevät hiljalleen. Bergön kaavaa käsitellään seuraavan kerran tammikuussa 2019, Soukanniemen ja Bodön kaavoja loppusyksystä 2019.

Kiitoksia haluan esittää *Miiru Tukiaiselle*, joka pyörittää kylämme Saaristokauppaa. Siitä on tullut tärkeä kohtaamispaikka erilaisille ryhmille. Kiitokset myös *Oa Sjöbergille* siitä, että hän vuodesta toiseen auraa luistinrataa Suinonsalmen edustalle. Siellä voimme käydä luistelemassa ja tapaamassa tuttuja; sekin lisää asukkaiden yhteisöllisyyttä. •

orsaka förorening där också; tvättvatten och slipdamm skulle hamna i havs- och grundvattnet. Trafiken skulle öka betydligt på Sommarövägen och Skatavägen.

Planeärendena avancerar småningom. Bergöplanen behandlas nästa gång i januari 2019, planerna för Sökö Udd och Bodö i slutet av hösten 2019.

Jag vill tacka *Miiru Tukiainen* för att hon orkar hålla igång Skärgårdsbutiken i vår by. Den har blivit en viktig träffpunkt för olika grupper. Ett tack också till *Oa Sjöberg* för att han år efter år har förmått ploga en isbana på fjärden utanför Svinösund. Där kan vi åka skridsko och träffa bekanta; också detta befrämjar invånarnas sammanhållning. •

Kiitokset kaikille kirjoittajille ja
hyvää tulevaa vuotta toivottaen

Ett tack till alla skribenter och
ett gott nästa år önskar

Inka Finell

Muinaistulien yön ohjelmaa Suvisaaristossa. Lue lisää sivulta 58.
Program på Sommaröarna under forneldarnas natt.
Mera därom med början på sidan 58.
Kuva / Bild: Nelly Eriksson.

VUOSIKIRJAN KOKOAJILTA

EN HÄLSNING FRÅN ÅRSBOKENS REDAKTÖRER

Hans Köhler

Susanna Winqvist

Clarice Finell

Nils Lindblom

Inka Finell

SOMMARÖ-SEURAN 46. vuosikirjan tausta on muuttunut edellisistä siten, että meillä on ollut vuosikirjatyöryhmä, johon kuuluvat *Hans Köhler*, *Susanna Winqvist*, *Clarice Finell*, *Nils Lindblom* ja *Inka Finell*. Olemme kokoontuneet kerran vuoden 2018 aikana, asiat on käytännössä hoidettu sähköpostilla. Uutta on, että työryhmän jäsenet ovat kirjoittaneet tekstejä ja Inka on koonnut ne järjestykseen. Jo totuttuun tapaan *Anne Pasanen* on taittanut kirjamme.

Bergön osayleiskaavan käsittely siirtyy vuoden 2019 alkupuolelle ja Soukanniemen lisärakentamisen suunnittelu ja Stora Bodö – Lilla Bodön osayleiskaavaehdotuksen käsittelyt siirtyvät loppuvuoteen 2019. Saariston osayleiskaavaa valmistellaan myös tulevan vuoden aikana.

Lämmin ja aurinkoinen kesä toi paljon sinilevää rannoillemme. Koskaan aikaisemmin ei ole esiintynyt sellaista moskaa, mitä meressä oli viime kesänä. Alueemme uimarannat joutuivat vuoron perään uimakieltoon. Pentalan järvi säilyi puhtaana, mutta sijaintinsa ja kapasiteettinsa vuoksi se ei korvaa merenrantoja. Esitämme kysymyksen kaikille Suvisaariston asukkaille: mitä voisimme tehdä, ettei meri rehevöityisi ja kehittäisi kaikenlaista kasvillisuutta? Syyskuun lopulla tuli lisäksi paikoin runsaasti styroxpalloja rantoihin.

BAKGRUNDEN TILL Sommarö-Sällskapets 46. årsbok skiljer sig från tidigare praxis genom att det grundades en arbetsgrupp bestående av *Hans Köhler*, *Susanna Winqvist*, *Clarice Finell*, *Nils Lindblom* och *Inka Finell*. Vi har sammanträtt en gång under 2018, den egentliga verksamheten har skett med elpost. Nytt är även att arbetsgruppens medlemmar också själv har skrivit texter och Inka har sammanställt alla bidrag. Som vanligt har *Anne Pasanen* haft hand om bokens ombrytning.

Behandlingen av Bergö delgeneralplan förskjuts till början av 2019. Planeringen av tilläggsbyggandet på Sökö Udd och behandlingen av förslaget till delgeneralplan för Stora Bodö – Lilla Bodö förskjuts till slutet av 2019. Också Skärgårdens delgeneralplan torde behandlas under det kommande året.

Den varma och soliga sommaren orsakade rikligt med blåalger längs våra stränder, aldrig tidigare har sådana mängder setts i havet. Alla våra badstränder blev i tur och ordning belagda med simförbud. Pentalaträsket förblev dock rent, men på grund av sitt läge och begränsade strandkapacitet kan det inte ersätta havsstränderna. Vi ställer en fråga till alla invånare på Sommaröarna: vad kan vi göra för att vattnet inte skall övergödas och utveckla all slags växtlighet? I slutet av september förekom det

Vuoden 2017 elokuussa myrsky riehui alueellamme ja teki ikävää jälkeä metsissämme. Sen seurauksena kovemmilla tuulilla puita kaatuu ja ne aiheuttavat sähkökatkoja, joita on ollut usein tänä vuonna, joskus pidempiä joskus hetkellisiä. Saman ilmiön aiheuttavat Carunan tarpeelliset karsintatyöt. Kun oksia karsitaan sähkölinjojen vierestä, syntyy isoja aukkoja ja kun tuulee, puut kaatuvat vierestä johtojen päälle.

Christian Blom kirjoittaa alueemme historiaa; hän työstää kirjaa ”Autuaiden saaristo – Aikaisia huviloita Suvisaaristossa”, josta on tehty vuosikirjaan liitettävä erillispainos. Espoon kaupungin kulttuurin tulosyksiköltä haettiin tähän apurahaa ja sitä myönnettiin 3500 €. Lämmin kiitos tästä tuesta.

Facebooksivut ”Vain Suvisaaristo-jutut – Hänt på Sommaröarna”, toimivat erittäin hyvin uutena viestintävälineenä. Siellä kerrotaan kaikenlaista asiaa kylämme tapahtumista ja asukkaat seuraavat aktiivisesti ja osallistuvasti viestejä. Kiitos tästä *Mimma Ekbladille*.

Kiitokset vielä kerran Sommarö-Seuran hallituksen entiselle puheenjohtajalle *Ville Rajalalle* ja tervetuloa Susanna Winqvistille hallituksen uutena jäsenenä sekä edelleen lämpimät kiitokset Anne Pasaselle. Hän on taittanut jo viisi vuosikirjaa ja kiitokset myös *Siv Matomaalle*, sihteerillemme joka pitää meidät

därtill ställvis längs stränderna mängder av styroxgryn.

I augusti 2017 stormade det inom vårt område med stor skadegörelse i skogarna. Som en följd av detta faller det träd vid hårda vindar med strömavbrott som följd. Sådana har förekommit ofta detta år, mera och mindre långvariga. Samma fenomen orsakas av Carunas nödvändiga gallringsarbeten. Då grenar gallras bredvid ellinjerna uppstår stora gläntor, som gör att hårda vindar fäller träd mot ledningarna.

Christian Blom utför historieskrivning gällande vårt område; han arbetar med boken ”De saligas skärgård – Tidiga villor på Sommaröarna”. Av denna har gjorts ett särtryck som en årsboksbilaga. Vi ansökte om ett understöd för detta av Esbo stad och beviljades 3500 euro. Ett varmt tack för detta.

Facebooksidorna ”Vain Suvisaaristojutut – Hänt på Sommaröarna” fungerar utmärkt som ett nytt kommunikationsredskap. Där informeras mångsidigt om allehanda händelser i vår by och invånarna utnyttjar informationen livligt och interaktivt. Ett tack till *Mimma Ekblad* för detta.

Än en gång att tack till Sommarö-Sällskapets föregående styrelseordförande *Ville Rajala* och en välkomsthälsning till Susanna Winqvist som ny medlem i styrelsen samt ett tack också till Anne Pasanen. Hon har

maanpinnalla ja järjestyksessä, samoin lämpimät kiitokset kaikille vuosikirjan kirjoittajille. Toivomme edelleen aktiivista osallistumista ja tietoa aiheista, joista haluatte lukea vuosikirjasta. •

redan ombrutit fem årsböcker samt ytterligare ett tack till vår sekreterare *Siv Matomaa*, som förmår hålla våra fötter på jorden i god ordning. Ett tack också till årsbokens alla skribenter. Vi hoppas också i fortsättningen på aktivt deltagande och förslag till ämnen ni vill läsa om i årsboken. •

Hyvää tulevaa uutta vuotta kaikille
toivottaa vuosikirjatyöryhmä

Ett gott kommande år till alla önskar
årsbokens arbetsgrupp

AJANKOHTAISTA SUVISAARISTOSTA

AKTUELLT PÅ SOMMARÖARNA

SAARISTOMUSEON ENSIMMÄINEN KESÄ – MUISTOJA JA MIETTEITÄ

Nina Talvela

MUSEOLEHTORI
ESPOON KAUPUNGINMUSEO
SAARISTOMUSEO PENTALA
TEKSTI

Janne Ketola

Tommi Heinonen

ESPOON KAUPUNGINMUSEO
KUVAT

Gurlin keittiö.
Kuva: Espoon kaupunginmuseo / Janne Ketola.

Espoon kaupunginmuseon viides museo, Saaristomuseo Pentala, avautui juhannuksen alla 2018. Ennätyshelteet toivat Pentalan saareen Espoonlahdelle yli 20 000 kävijää, mikä lähes tuplasi ennakko-odotukset. Museohanke näkyi myös mukavasti mediassa kesän mittaan. Väkeä kiinnostivat sekä uusi museo että mahdollisuus päästä luonnonkauniiseen Pentalan saareen saaristoveneen kyydissä. Tässä artikkelissa katsahdan menneeseen kesään ja tähyän myös tulevaan.

Hankkeesta todeksi

Saaristomuseohanke on ollut pitkään vireillä. Alun perin Espoon kaupunki suunnitteli 1970-luvun alussa kalastusmuseota Laurinlahden Sandvikin tilalle. Sen tuhouduttua tulipalossa aloitettiin neuvottelut Pentalan saaren Nyholmin tilan toisen puolikkaan omistaneen *Elsa Nyholmin* kanssa. Perikunta myi Rosengårdin ja Berghamnin tilat Espoon kaupungille vuonna 1985. Jo vuonna 1976 oli suuri metsäalue saaren keskiosista siirtynyt kaupungin haltuun. Elsan veljen *Arvid Nyholmin* ja tämän vaimon, saaren viimeisen pitkäaikaisen ympärivuotisen asukkaan *Gurli Nyholmin* kotitilan Espoon kaupunki osti vuonna 1988 Winbergin säätiön kautta. Kalastusmuseohanke laitettiin kuitenkin 1990-luvun laman myötä jäihin ja heräsi henkiin uudelleen 2000-luvulle tultaessa, kun Esbo Hembygdsförening r.f. alkoi ajaa saaristomuseon perustamista Saaristoviikon ja myöhemmin Saaristopäivien avulla. Hankehistoriassa puhutaan siis hyvinkin 40 vuoden ajanjaksosta, jonka aikana ajatukset ja suunnitelmat ”kalastusmuseosta” ovat muuttuneet ja kehittyneet. Pentalan suhteen pysyvää on kuitenkin lähes 40 vuoden ajan ollut ymmärrys kalastajatilan ehjän pihapiirin säilyttämisestä ja torpparakennuksen sekä ranta-aitan arvosta, sekä halu saattaa kaupungin Pentalassa omistamat alueet muiden vastaavien saarten lailla kaupunkilaisten saavutettavaksi.

Espoon kaupungin eri toimijat ovat työskennelleet viimeiset vuodet ahkerasti museon avautumisen eteen. Tiedossa on kuitenkin ollut myös se, että tämän mittaluokan hanke vaatii vielä yleisölle avautumisensakin jälkeen runsaasti työtä ja suunnittelua. Rakennusten ja pihapiirin kunnostus saatiin pääpiirteissään päätökseen syksyllä 2017. Keväällä 2018 viimeisteltiin kesän näyttelyt, viestintä museon avautumisesta sekä kesän ohjelma ja yleisötyö. Pitkä talvi ja jäiden lähtö vasta huhtikuun puolimaissa myöhäisti paikan päälle suunniteltua aikataulua, ja Pentalaan päästiin vasta toukokuussa. Silloin saareen kuljetettiin konservoidut ja pakatut Gurlin talon esineet, asennettiin hälytys- ja kamerajärjestelmät sekä muu tekniikka, tarkastettiin paloturvallisuus ja rakennettiin näyttelyt. Saaristomuseo Pentalan avajaisia vietettiin 15.6.2018, mutta kehitystyö jatkuu edelleen.

Ensimmäinen kesä

Ensimmäinen kesä osoittautui odotettuakin kiireisemmäksi. Heinäkuun kävijämäärä oli valtava, käytännössä puolet koko kaudesta eli yli 10 000 henkilöä! Helle ja hyvä medianäkyvyys varmasti vaikuttivat kävijämäärään sitä kohottavasti. Yleinen kotimaan matkailun vilkastuminen toi

paikan päälle myös muiden paikkakuntien asukkaita.

Jännitystä oli alkuun ilmassa, sillä täysin uuden museon käyntiin polkaiseminen vaati valtavasti uuden oppimista – eikä vain tietosisällöllisesti, vaan myös maantieteellisesti uuden paikan ja vanhan tilan kommervenkkien opettelun muodossa. Koko Saaristomuseossa työskennellyt joukkio on kuitenkin ollut kesänkin jälkeen yhtä mieltä siitä, että työ on ollut kiireestä huolimatta mukavaa ja aihepiiristä löytyy valtavasti ammennettavaa. Nyholmin tilan tarina on monimuotoisuudessaan kiehtova ja Espoon saaristosta löytyy valtavasti erilaisia kertomuksia. Yleisökin oli liikkeellä kesäisellä mielellä ja rennolla asenteella.

Kesän 2018 päähuomio kiinnittyi luonnollisesti tilan viimeiseen isäntäpariin Gurliin ja Arvidiin, koska heistä, etenkin Gurlista, on runsaasti tietoa ja myös Gurlin omaa ääntä päiväkirjamerkintöjen ja haastatteluiden muodossa. Gurlin talo herätti valtavasti ihastusta ja nostalgiaa ja sen opastuksista pidettiin kovasti. Gurlin elämäntarina ja talon vuosikymmenten kerrostumat sekä liikuttivat että huvittivat. 12 hengen ryhmäkoko ja tiettyihin kellonaikoihin tapahtuvat opastukset myös hämmensivät joitakin kävijöitä, mutta pääosin asia ymmärrettiin, olivathan syynä rakennuksen paloturvallisuus- ja kantavuusmääräykset ja henkilökunnan määrä. Pihamaalla liikkuneilla, suosituilla Kalastajatilan arkea – opastuksilla käsiteltiin niin saariston historiaa, Nyholmin perhettä, kalastusta kuin myös Espoon rantojen tärkeää elinkeinoa, huonevuokratoimintaa ja kaupunkilaisten kesänviettoa.

***

Inkoolaisen Alfsin tilan ystävälliset pässit olivat varsinainen yleisömagneetti ja huolehtivat samalla myös henkilökunnan työhyvinvoinnista jokapäiväisten hoito- ja ruokintatuokioiden aikana. Ahvenanmaanlampaat *Merlin*, *Linus* ja *Albert*, kainuunharmas *Väinö* ja risteytykset *Leo* ja *Robin* viihdyttivät erinomaisesti myös elo–syyskuun koululaisryhmiä.

Avajaiset. Kuva: Espoon kaupunginmuseo / Janne Ketola.

Pulmiakin väkimäärä aiheutti: vaikka saaristoveneiden uuden museoreitin aluksiin mahtuu satakunta vierailijaa, joutuivat jotkut odottelemaan heinäkuun suosituimpina aamupäivinä laiturilla seuraavaa yhteysalusta edellisen veneen täytyttyä. Saaristoravintola Paveniin ja saman yrityksen ylläpitämään museoalueen Cafe Lillstuganiin piti kiireisimpinä päivinä jonottaa pitkäänkin. Museorakennuksista Gurlin talo lämpeni etenkin heinäkuun lopulla melkoisiin lukemiin, ja niin oppaiden kuin asiakkaidenkin olo oli kuumimpina päivinä tukala. Lampaat joutuivat ruokailemaan paaliheinällä, koska rutikuiva peltolaidun ei jaksanut kasvattaa riittävästi tuoreruohoa viiden pässin tarpeisiin. Aika näyttää, onko vastaavia hellekesiä luvassa myös tulevaisuudessa.

Luonto houkuttaa

On selvää, että kaikki eivät saapuneet Pentalaan vain museon vuoksi, vaikka museoalueeseen sen halki kulkiessaan tutustuivatkin. Pentala on jo pitkään ollut alueen veneilijöiden ja melojien suosiossa. Reittiveneyhteys mahdollisti veneettömillekin tutustumisen luonnonkauniiseen saareen. Etenkin uiminen Pentalanjärvessä kiinnosti monia, sillä Espoon merenrannat olivat pitkälle syksyyn runsaiden sinileväkukintojen vallassa. Museon henkilökunta saikin muistutella, että saaressa ei ole virallisia uimarantoja ja uiminen tapahtuu omalla vastuulla.

Saaren luontopolusta ja luonnosta vastaava Espoon Ympäristökeskus tuottaa kattavamman kyltityksen polulle kesäksi 2019, joten ensimmäinen kesä pärjättiin kevyemmillä opasteilla.

Teksti jatkuu sivulla 44 ⟶

Ahvenanmaanlammas Merlin. Kuva: Espoon kaupunginmuseo / Ari Siliämaa.

Seuraavat aukeamat järjestyksessä:
Ilmakuva. Kuva: Espoon kaupunginmuseo / Janne Ketola.
Ilmakuva. Kuva: Espoon kaupunginmuseo / Janne Ketola.
Museoalue. Kuva: Espoon kaupunginmuseo / Ari Siliämaa.
Museon väkeä avajaisissa. Kuva: Espoon kaupunginmuseo / Janne Ketola.

Pentala

Museon väkeä avajaisissa. Kuva: Espoon kaupunginmuseo / Janne Ketola.

Pentalan korkeimmalle kohdalle Utsiktsbergetille polkua ei olla ainakaan lähivuosina ohjaamassa. Kallion jäkälä- ja sammalkasvusto on herkkää, ja sen säilyminen turvataan parhaiten välttämällä mäelle nousua.

Jo vuosia Pentalanjärven rannalta ja Diksandin hiekkarannalta on valitettavasti löytynyt jatkuvasti nuotiopaikkojen jäänteitä huolimatta vuonna 2009 saavutetusta luonnonsuojelualuestatuksesta. Tulenpidon valvominen on yhtä haastavaa kuin aiemminkin, mutta kyltityksen myötä kiellon olemassaolo kenties välittyy saarikävijöille paremmin. Grillipaikkaa kyseltiin usein, mutta sellaista ei saarelle ole näillä näkymin tulossa. Lähimmät tulenteko- ja telttailumahdollisuudet löytyvät varsinaisilta ulkoilusaarilta. Luontopolun varrelta löytyi ilahduttavan vähän roskia – ainakaan tarkoituksella niitä ei saareen juurikaan levitelty. Taskuista pudonneita nenäliinoja ja pillimehun muoveja maastosta kyllä tavattiin ja kerättiin.

Ohjelmaa ja tekemistä

Kesän ohjelmistossa nähtiin muun muassa työnäytöksiä matonkutomisesta ikkunankunnostukseen, kalannahanparkintaan ja langan kehräämiseen rukilla ja värttinällä. Käsityötaitaja *Maikki Karisto* kutoi verkkoa ja Espoon Pitsinnypläys ry esitteli pitsinvalmistusta. Myös musiikkia kuultiin niin haitarinsoittona, Kuokkavieraat -ryhmän laulukonserttina, Perinnearkku ry:n huikeissa pelimannijameissa kuin *Pentti Hildénin* esittäminä Mårtenson-lauluinakin. Moderni hitti-ilmiö Silent Disco rantautui sekin Pentalaan: elokuisen rannan ruohikolla saattoi pistää jalalla koreasti yhdessä muiden tanssijoiden kanssa, mutta kuitenkin niin, että kuulokkeista soiva poppi ja dj:n puhe ei häirinnyt saariston rauhaa.

Suurta suosiota osakseen saivat myös kieltolakiluennot ja -opastukset – salakuljetus kiinnostaa takuuvarmasti! Sisällissotaa muisteltiin opastetuilla kävelyillä saaren pienen luolaan, jossa *Guy Gröndal* piileskeli kevättalvella 1918. Paikallisten *Christian Blomin* ja *Carl Lindgrenin* Röster från gångna tider -esitys muisteluineen, valokuvineen, runoineen ja lauluineen oli sekin menestys. Myös Espoonlahden seudun ”alkuasukkaiden” *Marina Aholan* ja *Benita Åkerlundin* kertomukset lapsuusmuistoistaan 1940–1960 -luvuilta ihastuttivat kuulijoita heinäkuisena sunnuntaina.

***

Elokuun puolivälistä syyskuun puoliväliin museoalueella oli vilinää ja vilskettä, kun espoolaiset koululaisryhmät saapuivat Kulttuuri- ja liikuntapolku kulpsin vierailulle saareen. Espoon kaupunginmuseolla on pitkä

Gurlin kangaspuut ja museo-opas Cecilie Sundström.
Kuva: Espoon kaupunginmuseo / Janne Ketola.

kokemus koululaisten parissa, ja tätä asiantuntemusta hyödynnettiin myös uuden museon Retkipäivissä. Kouluryhmät saivat ilmoittautua ensimmäisiin retkipäiviin ennakkoon toukokuussa, ja tarjotut käynnit varattiinkin heti saman päivän aikana täyteen. Koululaisten venekuljetukset kustansi Espoon kaupunki, mutta muuten retkipäivä museolla oli luokille kaupunginmuseon tuttuun tapaan ilmainen. Pääosa oppilaista oli 4.–5.-luokkalaisia. Retkipäivään sisältyi toiminnallinen, saariston vuodenkiertoa käsitteleva opastus, opettajan vetämä omatoiminen luontokierros luontopolulla ja työpaja, jossa käsiteltiin tekemisen kautta ja opettajan ennakkovalinnan mukaan joko ihmisen vaikutusta saaristoluontoon tai entisajan arkielämää saaressa. Opettajien palautteen perusteella retkipäiviä kehitetään talven aikana ja seuraavat oppilasryhmät pääsevät saareen taas toukokuussa 2019.

Saariston olohuone?

Vaikka Saaristomuseon rakennukset ovat fyysisesti saavuttamattomissa talvikaudella, museo on silti toiminnassa. Talvikaudeksi Espoon kaupunginmuseo jalkauttaa Saaristomuseon muualle Espooseen muun muassa tapahtumien, kurssien ja luentojen muodossa. Helmikuussa 2019 Näyttelykeskus WeeGeen kamussa avautunut Katse horisontissa -näyttely tunnelmoi merellisen Espoon maisemissa aina vuoden 2020 puolelle saakka ja jatkaa näin Saaristomuseon avautumisesta alkanutta teemaa.

Saariston historiaa ja nykypäivää käsittelevä ohjelma toi saareen mukavasti Espoon rantojen ja saarten asukkaita. Tulevina vuosina Espoon kaupunginmuseo toivoo Saaristomuseosta kehittyvän enenevissä määrin myös omanlaisensa olohuone alueen vakinaisille ja kesäajan asukkaille. Ajatuksissa on, että museo voisi asettua alustaksi asukkaiden omalle toiminnalle. Toivotammekin yhdistykset ja erilaiset toimijat lämpimästi tervetulleiksi toimimaan Pentalassa yhteistyössä museon kanssa ja suunnittelemaan vaikkapa tulevaa kesää 2019! Tämä voi tarkoittaa vaikkapa tapahtumia, kokoontumisia tai esimerkiksi luentoja. Museo tarjoaa katon pään päälle ja auttaa eritoten sähköisessä markkinoinnissa. Ehtonamme on ainoastaan, että toiminta sopii tavalla tai toisella museomiljööseen, ja että se ei ole suljettua myöskään museon muilta asiakkailta.

> ”Ajatuksissa on, että museo voisi asettua alustaksi asukkaiden omalle toiminnalle.”

Miltä tulevaisuus näyttää?

Kesän 2019 ohjelma on vielä työn alla, mutta museon www-sivut antavat hyvää osviittaa tulevan kesän palveluista. Pohdinnassa on muun muassa ryhmävierailujen ja kansainvälisten matkailijoiden kattavampi palvelu. Kesällä 2019 ranta-aittaan avautuu kalastuksesta kertova pienimuotoinen näyttely, ja myös navettaan on suunnitteilla lisää sisältöä. Toivon mukaan myös lampaat palaavat jälleen tilan entisille pelloille laiduntamaan.

Koululaisten retkipäivät ovat museon toiminnassa ylipäänsä tärkeässä roolissa, mutta myös yritysten ja yhteisöjen virkistysretkitoimintaa kehitetään. Aukioloajat tosin asettavat tähän rajoituksia, sillä museon toiminta on pitkälti riippuvaista saariston reittiliikenteestä ja sen aikatauluista, eikä kovin aikaisin keväällä aloittaminen tai myöhään lopettaminen ole säiden ja jäätilanteen puolesta mahdollista. Myös mahdollinen ilta-aukiolo on pitkälti resurssikysymys.

Huomasimme ensimmäisen kesän aikana, että monille kävijöille koko pihapiirin hahmottaminen museoalueena oli hankalaa. Jotkut kävijät kokivat, että ainoastaan Gurlin talo interiööreineen oli varsinainen museo, ja muut talot ja pihamaa vain rakennuksia. Nyholmin tilan erityinen, kansainvälinenkin vahvuus on kuitenkin se, että tilan eriaikaiset rakennukset seisovat omilla, alkuperäisillä paikoillaan – mitä nyt navettaa on 1930–50-lukujen välillä siirretty lähemmäs metsänlaitaa. Koko pihapiiri on kulttuurimaisemaa ja jokainen rakennus omassa sijainnissaan tärkeä.

Museo tarjosi ensimmäisenä kesänään ohjelmaa ja opastuksia runsaasti sekä suomeksi että ruotsiksi. Tilastoidun kävijämäärän perusteella ruotsinkielisen ohjelman kysyntä oli kuitenkin selvästi suomenkielistä niukempaa. Kesällä 2019 pyrimme tarjoamaan enemmän mahdollisuuksia palveluihin myös ”kolmannella kotimaisella”, englannilla, mutta pääpaino on silti edelleen suomen- ja ruotsinkielisessä ohjelmassa.

Saaristomuseossa merellinen Espoo tarkoittaa niin alueen menneisyyttä kuin nykyaikaakin. Myös nykypäivän dokumentointi

tulevaisuuden historiaksi on tärkeää. Saaristomuseo ei voisi olla olemassa ilman espoolaisten saariston ja rannikon asukkaitten aktiivista työtä museon avaamiseksi Pentalaan ja keskustelua alueen entisten ja nykyisten asukkaiden kanssa – oli sitten kyseessä arkisto- ja haastatteluaineisto tai elävät ja hengittävät alueen asukkaat. Etenkin Esbo Hembygdsförening r.f:n ja vuodesta 2000 vuoteen 2016 järjestettyjen Saaristopäivien merkitys museohankkeen toteutumisessa ja museon avaamisessa on ollut elintärkeä. Saaristopäiviä ei museon avauduttua yleisölle enää järjestetä entisessä muodossaan, onhan koko Pentalan kesä nyt yhtä saaristopäivää – tapahtumaviikonlopun ohjelma jakautuu koko kesän ajalle.

Saaristomuseo ei millään muotoa ole vielä valmis ja staattinen. Museon ja museotyön kehittäminen jatkuu jokaisena aukiolokesänä, kuten kaupunginmuseon muissakin museoissa. Tuleva kesä on toinen monista edessä häämöttävistä kesistä. Nyholmin tilasta ja koko Espoon saariston pitkästä ja monipolvisesta historiasta ja nykypäivästä riittää loputtomasti ammennettavaa kulttuurin kentällä. Ehdotuksia pieni- tai suurimuotoisesta toiminnasta voi esittää vaikkapa tämän artikkelin kirjoittajalle – kehitetään niitä yhdessä eteenpäin. Tervetuloa siis mukaan kehittämään saaristomuseon toimintaa ja katsomaan, mitä saamme aikaan! •

Katso myös:
www.espoonkaupunginmuseo.fi
www.facebook.fi/saaristomuseopentala

Lampaat saapuvat Pentalaan. Kuva: Espoon kaupunginmuseo / Ari Siliämaa.

PÄIVÄKIRJA-MERKINTÖJÄ LEHTISAARESTA

Lippe Santapukki

HELMIKUUSSA meri alkoi olla jäässä lähes kauttaaltaan, pakkaset olivat kipakoita ja jäätävä koillisviima jatkui viikosta viikkoon. Koiraa oli haastavaa innostaa talviulkoilun riemuihin, kunnes Pikseli alkoi löytää outoja karvatuppoja ja ruhon osia mökin lähistöltä. Mäyräkoiran hajuaisti on pettämätön ja pitkin kevättalvea Pikseli löysi ainakin kymmenen kauriin jäännökset.

Ensin ihmettelimme mikä niitä oikein syö, kun saaressa ei ole suuria petoja. Supikoiratkin olivat horroksissa hankien alla. Laitoin emailin *Tapani Kortelaiselle*, joka vahvisti aavistelumme ilveksistä oikeaksi. Ilvekset jolkottelivat pitkin jäätä ties mistä asti tänne Lehtisaareen ja iskivät aina öiseen aikaan saaliiden kimppuun. Länsirannalla mökkiläiset olivat nähneet ilvekset lintujen ruokintapaikalla myöhään illalla. Vasikkasaaren *Janne* kertoi, että myös rannikon saaristossa oli raadeltuja eläimiä.

Ilvekset eivät tuntuneet pelkäävän mitään, sillä ne repivät kauriita aivan mökin lähistöllä. Lähes kaikki viime kesän nuoret vasat päätyivät petojen ruuaksi, myös jänikset syötiin. Saari oli ilveksille todellinen pitopöytä herkkuineen. Täytyy myöntää etteivät ilvekset ole suosiossani. Oli ankeaa nähdä veriset jäljet hangella ja kauriiden pitkä ja kituva kuolema revittyinä ja raadeltuina.

Retuutin kauriiden jäänteitä ja ruhoja pois kotipiiristäni, koska ne houkuttelivat kaikenmaailman raakut, korpit ja varikset metelöimään tänne. Illalla raahaamani ruhot olivat jo seuraavana aamuna kotkien herkkuina. Kotkat ovat vahvoja lintuja, sillä lähes kokonaiset kauriitkin oli lennätetty Majakkasaarelle. Pari kolme kotkaa raateli loppuja jämiä sulassa sovussa, joten ainakin saivat ruokaa ankean talven keskellä. Onneksi ilvekset luikkivat matkoihinsa ennen jäiden lähtöä.

***

SYYSKUUSSA keskusteltiin Lehtisaaren sotapakolaisista. Talvisodan syttyessä alkoivat Helsingin rajut pommitukset. Lähes kaikki tuolloin Lehtisaaressa asuneet kesämökkiläiset olivat kotoisin Helsingistä ja he ajattelivat, että ehkä olisivat paremmin turvassa pommeilta, kuin Helsingissä.

Parikymmentä evakkoa olivat tiivis ja toisiaan tukeva yhteisö koko sodan ajan. Naapurisopu sekä toisten auttaminen oli itsestään selvää, ketään ei jätetty pulaan. Saariston kalastajat saivat talviseuraa. Monella saaristolaisella oli possu, lehmä ja kanoja helpottamaan ruokapulaa, kalaa sai merestä itse pyytämällä tai kalastajilta. Perunapeltoja oli rantaniityillä, samoin omenapuita, jotka tekivät ison sadon syksyisin.

Sota-ajan nuoriso ja lapset saattoivat katsella ylilentäviä pommikoneita ja näkivät Helsingin pommitukset livenä. Iltaisin kokonnuttiin aina usein yhteen ja

”

Sota-aikana kaikki huvitilaisuudet oli kielletty, mutta saariston sotaevakot kuitenkin silloin tällöin järjestivät salaa tansseja. Puskaradio toimi erittäin hyvin jo silloin tuoden Kytöstä tai Ryssänkarilta soutuveneillä sotapoikia kavaljeereiksi.

”

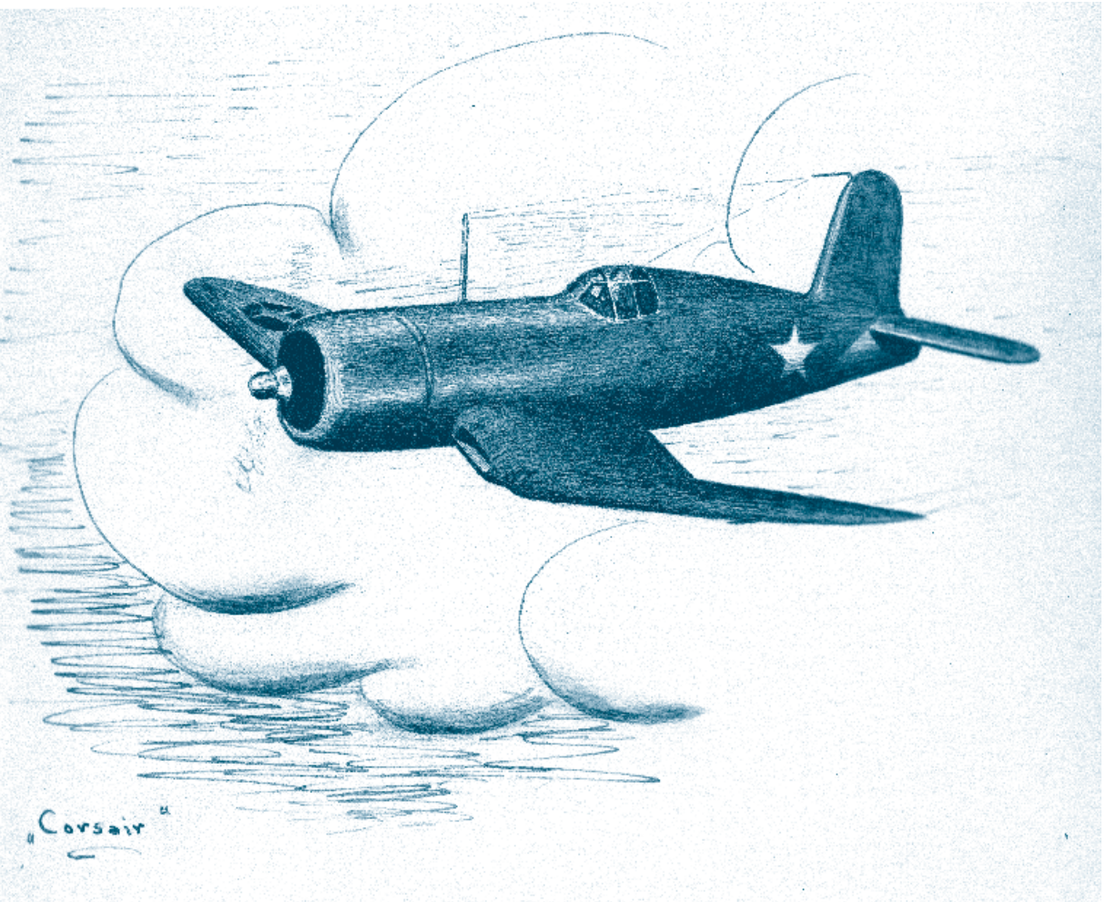

pelattiin lautapelejä, korttia tai luettiin kirjoja. Radio oli korvaamaton tietolähde sotatilanteen seuraamisessa. Sota-aikana kaikki huvitilaisuudet oli kielletty, mutta saariston sotaevakot kuitenkin silloin tällöin järjestivät salaa tansseja. Puskaradio toimi erittäin hyvin jo silloin tuoden Kytöstä tai Ryssänkarilta soutuveneillä sotapoikia kavaljeereiksi. Tanssit järjestettiin länsirannan venevajassa salaa katseilta, gramofooni soitti sävelet ja illan pimeydessä kukin hiippaili kotiinsa ja pojat palasivat takaisin saarilleen.

***

YSTÄVÄNI *Maire Broman*, entinen Pilvi, oli sodan syttyessä 11-vuotias. Maire asuu nykyisin Lauttasaaren palvelutalossa. Nyt yhä 90-vuotiaana Maire muistaa sotatalvet hyvin.

Mökkiläisten lisäksi saattoi saaristossa olla vuokralaisia pienehköissä mökeissä ja on sääli, että useiden evakoiden nimet ovat jääneet unholaan. Mökkiläiset ovat vaihtuneet vuosikymmenien saatossa, eivätkä nykyiset mökkiläiset enää tiedä, ketkä kaikki ovat olleet alunperin heidän mökeillään.

Ystäväni *Matti Kohva* osti 80-luvulla Pilvien naapuritontin mökkeineen. Matti oli todellinen gentlemanni ja lisäksi loistava laulaja, hän oli mukana Ylioppilaskunnan laulajissa. Saimme siskoni *Aavan* kanssa viettää hauskoja kesääöitä vinttikamarissa, toisinaan elämä oli kuin Niskavuoren elokuvista. Matti Kohva lauloi parin ystävänsä kanssa meidän vintin akkunan alla kuorolauluja; *Sua tervehdin; kun on tyyni yö ja tähtitaivas hohtaa..oi impi suloisin...* Repertuariin kuuluivat kaikki iki-ihanat kansanlaulut, jotka saariston kesäyössä kaikuivat sulosävelin komeiden miesten laulamana. Matti kuoropoikineen kahlasi aina mökiltään yli Flanderin.

Matti sairastui kymmenisen vuotta sitten, jolloin hän antoi minulle muistoksi kaikki tavaransa myytyään kesäpaikkansa Isossa-Lehtisaaressa. Matilta sain sotaajoilta olevia lentokonepiirustuksia, ne ovat tarkkoja kuin valokuvat, mutta kukaan ei tiedä kuka ne on piirtänyt (huhu kertoo, että piirtäjä olisi ollut joku saksalainen sotilas, joka myöhemmin muutti Ruotsiin).

Matilla oli myös vanha kaukoputki, karbidilamppuja ja muistolaatta merivartioston vartiomoottoriveneistä 1 ja 2. puolimalli vuodelta 1930, sekä laivakello vuodelta 1809 yms.

Matti kertoi, että kaikki tavarat olivat olleet mökillä hänen ostettuaan mökin, eikä myyjäkään tiennyt kenen ne alunperin ovat olleet. •

Forststyrelsens havsteam Metsähallituksen meritiimi

CLARICE FINELL
TEKSTI JA KUVA
TEXT OCH BILD

SOMMARÖARNA besöktes under två veckor av Forststyrelsens havsteam, som rörde sig med båt och dykare, undersökte och kartlade ortens vattenväxter samt alger. Väldigt trevligt gäng! De besökte Stakeviken den 10 juli.

SUVISAARISTOSSA vieraili kahden viikon ajan heinäkuussa Metsähallituksen Meritiimi veneellä sukeltajineen, joka tutki ja kartoitti alueen vesikasveja sekä leviä. Erittäin mukavaa porukkaa! Kävivät Stakevikenissä heinäkuun 10. päivä. •

UIMAKOULUSSA OPITAAN JA YSTÄVYSTYTÄÄN

Nelli Sjöberg

TEKSTI JA KUVA

TÄNÄKIN VUONNA aloitin kesälomasuunnittelun hyvissä ajoin kirjoittamalla heinäkuun kahden ensimmäisen viikon kohdalle ”Suvisaariston uimakoulu”. Näin meidän perheessä on tehty jo usean vuoden ajan, samoin kuin myös mieheni perheessä aikoinaan. Noina kahtena viikkona kerääntynytään Svinön uimarannalle, missä *Mimma Ekblad* ja sittemmin hänen jo aikuistuneet lapsensa ovat opettaneet suvisaaristolaislapsia uimaan jo monena kesänä.

Keräännymme uimarannalle tuttuun kellonaikaan. ”Moi, kiva nähdä, täällä taas”. Levitämme pyyhkeemme ja aurinkorasvamme – tai sateenvarjomme. Suomen kesä on oikukas ja merivesi kylmää. Viime vuosina moni on keksinyt pukea lapselleen uimapuvun sijaan märkäpuvun.

Paikalla on aina tuttuja, mutta mukaan löytää onneksi myös uusia perheitä. Osaa näen vain kerran vuodessa, heinäkuun uimakoulussa. Talvella S-marketin käytävällä törmätessämme en ehkä muista heidän nimiään, mutta tunnistan heidän kasvonsa ja muistan rannalla käydyt keskustelumme.

Lapset tekevät uimaharjoituksia ja leikkivät lämpimänä pysyäkseen erilaisia leikkejä rannalla. Kaikki otetaan mukaan ja uimaopetus tapahtuu lasten ja toisinaan sinilevätilanteenkin ehdoilla.

Pienimmät lapset harjoittelevat vedessä oloa ja uimista ylipäätään, isommat erilaisia uimatekniikoita ja hengenpelastusta. Isompi lapseni oppi viime kesänä sekä krooliuinnin että pitkän sukelluksen ja kantoi uimakouluviikon jälkeen ylpeänä uimakandidaatin seppelettä.

Uimaoppilaat kokevat varmasti hauskoja hetkiä ja onnistumisen elämyksiä. Meille aikuisille mukavinta uimakoulussa on yhteisöllisyys.

Yhtenä heinäkuun aamuna *Birgitta* tuo haravia, joilla kerätään yhdessä kaislakasat vedenrajasta pois. *Mariella* on leiponut yhteiseksi iloksi keksejä ja *Patrick* palauttaa viltin, joka on eilen lähtenyt vahingossa heidän matkaansa. Naapurista juoksee yhtäkkiä valtava koira yksinään rannalle ja kaikki tietävät, että nyt pitää soittaa *Villelle*. Tiedän, että jos huomenna nukun pommiin enkä ehdi keittää kahvia mukaan tarjoaa joku minulle omastaan.

Kymmenentenä päivänä lapset saavat uudet uimamerkkinsä virallisessa päätösjuhlassa, jolloin rannalla pidetään myös yhteinen piknik. Koittaa vielä viimeinen leikki hiekalla ennen ensi vuoden tapaamista. Siihen osallistuvat perinteen mukaan aikuisetkin eikä ikäeroja ehdi miettiä, kun pieni Klara huutaa jo koko innostuneesta sielustaan: VEM ÄR RÄDD FÖR VATTENMANNEN? •

MUINAISTULIEN YÖ

Katja Söderholm
Nelly Eriksson
Mariella Weckström-Kuutschin
SKÄRGÅRDENS VÄNNER I ESBO (SViE)
TEKSTI

Henrik Miettinen
KUVA

LÄHTEET:
Anne Bergman: Forneldarnas natt:
Framtidstro och historia i samtiden SLS Källan 1.2006
https://yle.fi/uutiset/(3-8607655)
www.sydkusten.fi
www.espoopaiva.fi
www.ancientlights.eu

Seuraava sivu / Nästa sidan:
Valosirkus Spektri: valot heijastuvat kauniisti veden pinnasta.
Kuva: Henrik Miettinen

MUINAISTULIEN YÖ perustuu osittain kansallisromanttiseen mielikuvaan rannikolle sytytetyistä merkkitulien ketjuista ja osittain Rannikko-Pohjanmaan perinteisiin Venetsialaisiin. Alkunsa se on kuitenkin saanut Turun ja Porin kulttuuritoimen ideoimana Suomen 75-vuotisjuhlallisuuksia varten vuonna 1992. *Birgitta Bröckl*, joka toimi silloisen maaherra *Pirkko Työläjärven* alaisuudessa, toi ehdotuksena esille uuden kesänpäätöstradition, jonka tehtävänä olisi siirtää yksityiset juhlat julkisiksi tilaisuuksiksi ja samalla pidentää turismikautta rannikkokaupungeissa. Ohjelman tulisi olla juuri sellaista, mitä paikallisesti tahdottiin ja onnistuttiin järjestämään.

Suvisaaristossa muinaistulien yötä vietettiin ensin Bredvikenillä. Sieltä se on siirtynyt Vikingaborgiin. Tilaisuus oli alkuvuosina pienimuotoisempi ja sementtirenkaaseen sytytetty pieni tuli Vikingaborgin, SViE:n seurantalon, pihalla ei niinkään ollut pääosassa. Nykyään tuli on Hanikan uimarannalla, ja se on samalla kasvanut koossaan.

Siinä missä joku on muinaistulien yönä kuulevinaan historian siipien havinaa ja toinen miettii grillimakkaran menekkiä, niin kyse on kuitenkin pohjimmiltaan yhteisöllisyydestä, kokoontumismahdollisuudesta ja siitä hienosta tunnelmasta, jonka vain myöhäiskesän ilta, tuli, meri ja kaunis musiikki voivat tarjota.

Vuonna 2018 muinaistulien yö järjestettiin 25.8. Vikingaborgilla ohjelmaa lapsille järjestivät *Anissa Nauckhoff Halim* ja *Annika Rajala*. Pienemmille oli tarjolla ankan maalausta ja kollaasitöitä. Ankat oli saatu lahjoituksena Kulturen vid ån -tapahtumasta. Isommille lapsille oli tarjolla luova paja, jossa ommeltiin ledvaloja sormikkaisiin illan kiiltomatokulkuetta varten. Anissan Finlaysonin uusiokäyttökankaista ompelema mato kulki Vikingaborgilta uimarannalle. Kulkueeseen osallistui noin 30 lasta.

Vikingaborgilla Suomen Majakkaseura esitti dokumenttielokuvan Bengtskärin majakka. Se kertoi majakan traagisesta historiasta ja nykypäivästä. Rannalle oli kerääntynyt suuri joukko yleisöä seuraamaan ohjelmaa. Duo Ylinen, *Lauri Ylinen* (alttoviulu) ja *Jukka Ylinen* (sello), soittivat kesämusiikkia. He ovat olleet tapahtumassa mukana alusta alkaen. Valosirkus Spektri viihdytti sateenkaaren värisillä tempuilla. Muinaistuli sytytettiin Sökö Sommarö FBK VPK:n avustuksella tuttuun tapaan illan hämärtyessä. SViE hoiti myös tarjoilun rannalla. •

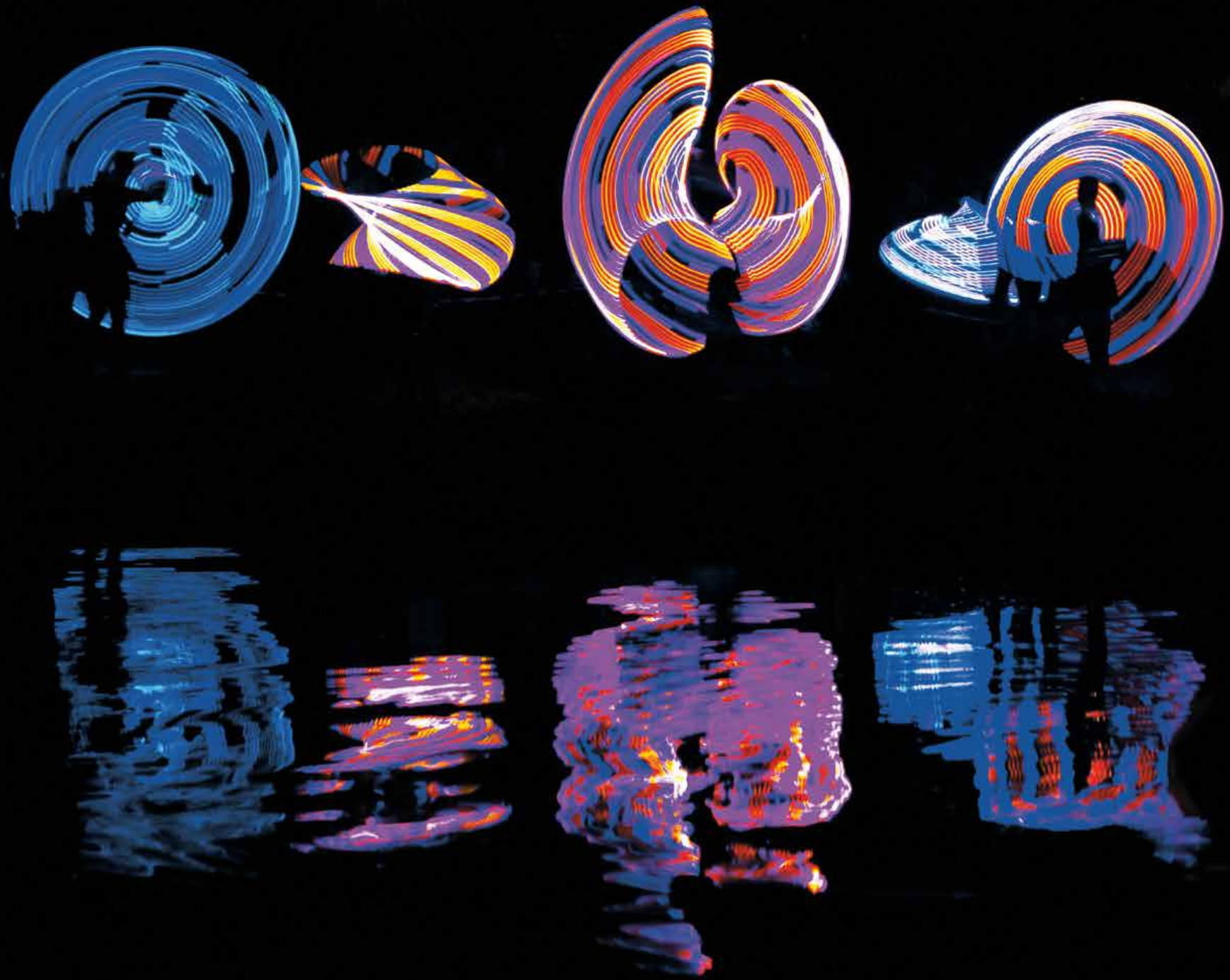

Isbana på Moisöfjärden

HANS KÖHLER
TEXT OCH BILD

VINTERN 2018 möjliggjorde igen plogandet av en isbana för längdåkning på fjärden innanför Moisö. Lokala krafter med Oa Sjöberg som primus motor upprätthöll under perioden 20.1–1.4.2018 en fem kilometer lång isbana som slingrade sig utanför stränderna.

Plogandet utfördes med en fyrhjuling på drygt 200 kg och varje skötsel krävde fem varv runt banan. Då detta måste ske nästan varje dag för att isens kvalitet skulle vara acceptabel, betydde det över 1.000 plogningskilometer, som fördelade sig på några förare. En imponerande och osjälvisk insats.

Trots sin inofficiella status spred sig vetskapen om banan när och fjärran och under vackra veckoslutsdagar var trafiken avsevärd och parkeringsplatsen i Hanikka välfylld med bilar. Motsvarande möjligheter till rekreationsmotion på bra is och i fin skärgårdsmiljö är det ont om.

ELÄMÄÄ, TARINOITA JA IHMISIÄ

LEVERNE, BERÄTTELSE OCH MÄNNISKOR

ANDY, ANN-BRITT HELENA RAJALA f. SJÖBERG 1955–2018

Miccis (Michaela Karlsson)

LOVISA I NOVEMBER 2018

HUR DEFINIERAR man en barndomsvän, hur hittar man de rätta orden att beskriva en vän, vars liv har förflutit parallellt med det egna i över femtio år?

En vän man delat både glädje och sorg med, en vän som bjöd på en varm kram då livet gav hårda smällar och var den första att gratulera när det fanns anledning.

Inte alls så lätt som jag trodde, då jag åtog mig att skriva detta.

Visst vet man ju på ett ungefär de viktigaste När, Var och Hur, men några exakta datum, eller ens årtal finns inte bevarade i minnet, inte för att de är så himla viktiga, viktigast för mig är vem hon var.

Den som förväntar sig en traditionell minnesskrift kan sluta läsa här, detta är min berättelse om Andy så som jag minns och uppfattat henne, inte en förteckning med datum och / eller utbildningar eller titlar, endast gemensamma minnen som många delar med mig.

Att Andy var en välkänd person och en bärande kraft i Esbo och framför allt på Sommaröarna kan vi säkert vara eniga om.

Som *P-O* och *Maja Sjöbergs* mellanbarn och enda dotter kände väl alla bybor till henne alltsedan hon föddes, man kunde ju stöta på henne i butiken som barn och ungdom och på de flesta SViE-evenemang under hela hennes liv.

Andys skolväg började i Sökö småskola varifrån den fortsatte via Mataskär skola och Esbo Svenska Mellanskola till gymnasiet i Helsingfors där hon skrev studenten. Därefter utbildade hon sig till fysioterapeut och startade så småningom ett eget företag som sysselsatte henne så länge hon klarade av att arbeta. Andy var skicklig i sitt yrke och omtyckt av sina kunder.

Född och uppvuxen i ”skärin” och aktiv i våra föreningar redan som barn lärde sig Andy att om man vill att det händer något, bör man själv vara aktiv.

Och aktiv har hon nog varit med besked; SViE, Martorna, Lekskolan och Espoon Telinetaiturit för att nämna endast några av hennes verksamheter.

Om det fanns någon förenings styrelse där det behövdes medlemmar eller där vi ville ha ett ord med i spelet, eller något arrangemang där hon inte själv var villig att ställa upp, fick hon i regel någon av oss andra att göra det. På detta sätt aktiverade hon mången sommaröbo.

Hon var också ofta den som ordnade överraskningsfester för dem som inte tänkt fira jämna år och insamlingar till gemensamma gåvor åt dem som firade, och hon organiserade resor för både vänner och föreningsmedlemmar såväl inom landet som utomlands. Hon provade på det mesta åtminstone en gång, om det sedan gällde att surfa, skida, köra

”

Att Andy var en välkänd person och en bärande kraft i Esbo och framför allt på Sommaröarna kan vi säkert vara eniga om.

”

hundspann, orientera, paddla, spela boll- eller andra spel, eller att segla. Segling blev dessutom något hon njöt av in i det sista.

Jag fick rådet att inte glorifiera eller betrakta minnena vi har av Andy genom rosa glasögon och faktum är väl att vi alla har våra goda och mindre goda sidor. Så även hon, naturligtvis.

Om sanningen skall fram, så var Andy ofta den som först blev trött och ville hem från fester, glögg- och kortspelskvällar, men det löstes helt enkelt genom att börja tidigare på eftermiddagen. Hon var ju också en hejare på att delegera, vilket visst inte alltid uppskattades, men på det sättet får man saker gjorda.

På 60-talet var vi en stor grupp barn som sysselsatte sig såväl sommar som vinter med olika lekar och aktiviteter, hemma såg man väl oss närmast när det var mattid eller läggdags. Simstranden och ängarna vid butiken var våra lekparker. Visst blev det gräl och osämja ibland då det fanns så många viljor, men vi insåg rätt fort att Andy var en född ledare som ville hålla i trådarna, så vi lärde oss snabbt förhandlandets ädla konst, och för det mesta var vi bara en stor grupp glada ungar som lekte och busade. Visst fick jag sällträt i skallen för hon slog hårdare bakåt än på bollen, visst gick vi vilse i Nouxskogen då hon inte var bättre på orientering vid det tillfället än jag som aldrig orienterat, visst fastnade vi i dybottnet vid butiksbryggan när hon tyckte det gick utmärkt att hoppa i, men vi hjälpte upp varandra och simmade vidare, och visst var det ofta hon som beslöt i vilken riktning resan skulle gå, men i regel var det ju också hon som tog initiativet till resorna och utfärderna.

Sommaröungdomarna började kalla Simmis Beachen, och där vistades ett gäng unga i olika åldrar från Sommarö med omnejd från vår till höst. Senare när vi blev lite äldre, flyttade vi sommartid ut till friluftsområdena på holmarna. Otaliga är de sommardagar vi firade i våra tältbyar, för att inte tala om midsomrarna, då antalet deltagare var mångfalt, och då höjdpunkten under många år var den födelsedagstårta som P-O och Maja levererade till stranden av den holme vi för tillfället ockuperat, för att fira Andys födelsedag. Många var även de utflykter vi gjorde med m/s Herrö, (Skorven kallad) till Salutorget, ut på öppet hav för att simma, sola eller fiska eller bara ut på en åktur för skojs skull.

I sommarögänget hittade Andy även sin Veijo som hon så småningom gifte sig med. De fick två döttrar och sedan även tre barnbarn. För Andy kom familjen självklart först, men vännerna stod högt på hennes lista och de är många.

Andy hade lätt att få vänner, då hon aldrig var rädd för att närma sig människor och knyta kontakter, vilket också betyder att vi som saknar henne är oerhört många och att vi ofta i framtiden kommer att stå inför situationer där det hade varit naturligt att vända sig till henne för råd och hjälp, och det skär till i själen när insikten, att hon inte är nåbar längre, slår till.•

MARINA AHOLA f. ENOKSSON, MINNEN

Marina Ahola

TEXT

Marina Aholas album

BILDER

NU SKALL JAG berätta litet om min fina och harmoniska barndom på Lill-Aisarn. Där jag fick växa upp med mamma *Anna*, pappa *Eugen* och storebror *Bengt*. Min bror är 8 år äldre. Han har alltid varit mycket snäll mot mig men inte nåt leksällskap. Jag fick lära mig att leka ensam och att njuta av naturen. Lera, sand, vatten, kottar, blad, stenar, barr, tång, sjögräs, olika blommor, kvistar och pinnar o.s.v. Vi hade en sandhög nära kökstrappan, där jag började mina utelekar. Mina värdefullaste leksaker var sådana som min pappa snickrat. Mina dockor och nallar hade tre olika storlekar på sängarna. Samt klädskåp, bord och stolar. Ett dockhus med fönster, dörr och trappor. Pappa hade byggt en så stor lastbil att alla dockorna och nallarna rymdes där. På den bilen kunde jag även själv sitta och styra den i utförsbackarna. Små båtar och en jättefin båt ”Malla”. I den båten kunde dockorna från dockhuset åka med.

En boda vid huset var min lekstuga med bord, stolar och skåp. En älsklingsplats för mig var vid vårt vedlider där det stod en gammal utkastad vedspis. Där var mitt utekök med gamla kastruller, någon tallrik, skedar och muggar. Där lagade jag fantasimat av naturens material. Då jag blev större hade jag en gunga nära vår gamla ångbåtsbrygga. Vintertid bokförde jag båtarna som åkte i fartygsrännan innanför Kytö. På somrarna började jag ro trafik med vår roddbåt ”m/s Kalu” mellan vår brygga och pappas verkstad. Rutten var ca 10 meter och passagerare var vassfjärilar, nyckelpigor.

Ville jag ha sällskap av föräldrarna, så var enda möjligheten att gå med i deras arbeten. Pappa hade ju båtvarv så jag fick hjälpa med att slipa, skrapa och sopa rosk från båtar som skulle målas. (Det var nog Bengt bättre på). Då jag lärt mig ro, fick jag ro båten då föräldrarna skulle sätta ut eller ta upp nät.

Hjälpa mamma var t.ex. att skala rabarber, tvätta potatis, diska och göra olika kökssysslor. Vara med då mamma rensade fisk. Hon var snabb med att rensa strömming och elegant få bort ryggraden. (Det beundrade jag alltid). Ett intressant program var då mamma hade storbyke och kokade lakan i en bastugryta ute. Vid dåligt och svalare väder skedde programmet inne i bastun.

Kamrater hade jag inte många som liten. Sommargäster hade vi om somrarna på min tid i den ombyggda ladugården som vi kallade sommarstugan. De första jag minns (kanske jag var 5 år) var två pojkar *Kim* och *Tom Oltaro*. Det berättas att jag inte var helt snäll med dem första tiden. Men sen hade vi mycket trevliga

lekar tillsammans. Men det var ju endast på sommaren de var där på holmen. Blev också god vän med *Vivi-Anne Pacius* från Flakaholmen. Vi rodde turvis till varandra. Hon hade en så härlig jolle hon rodde med. Vivi hade så fina Barbidockor. Det var ett väl planerat stort bröllop vi höll på vår backe. Dockorna Barbi och Ken gifte sig och alla andra dockor och nallar var med på festen. Jag minns också den stora segelregattan med ”pappersjordgubbsaskarna” med olika namn och nummer som startade vid vår brygga. Vi var i Vivis jolle och tog dem i mål på fjärden, någon hade nog tagit in lite vatten. Senare seglade vi tillsammans på riktigt med Vivis göteborgseka och Flying Junior. *Ann-Sofie Nordman* och *Marika von Troil* hörde också till vännerna, då jag själv kunde röra mig från holmen.

Då jag var 7 år och skulle börja skolan tyckte mina föräldrar att skolvägen var för lång och farlig för mig. Det blev ”hemmaskola” för mig de tre första åren. Min mamma Anna som var snäll, förvandlades varje skoldag till en sträng lärare. (Hon var ju utbildad barnavårdarinna.)

Det fanns inga kryphål utan en viss mängd läxor som skulle plogas igenom oberoende av väder, humör, trötthet, lust o.s.v. Först på eftermiddagen dök snälla mamma upp. (Jag fantiserade faktiskt att i skolan skulle andra barnen dela på arbetsplågan som jag nu hade ensam).

Jag fick börja ta pianolektioner hos grannen fru Greta Öström på Ramsö. Det var kämpigt att öva skalor på en bit kartong, där tangenterna var ritade i verklig storlek. Men att få ha lektionerna på hennes piano gav mig kraft att öva. Sen då föräldrarna såg att intresset höll i, köpte de ett gammalt mycket vackert piano.

Åren 1962–65 gick jag i Mataskärs folkskola. Sommaren 1962 började jag i segelskola på Esbo Segelförening (Paven) på Pentala. Helt underbart, jag fick börja som gast till Marina Weber (senare Andersson) på vingbåt L78. Vi hade mycket trevligt tillsammans, hon var en så duktig skeppare. Bl.a. blev vi finska mästare med vingbåt 1966. Efter några år med henne kom det somrar då jag gastade eller fick vara skeppare på olika båtar.

På somrarna kom butiksbåten ”Popshop” till vår brygga. Det var trevligt, då kom även andra grannar som ville besöka båten. Då jag var barn köpte vi mjölk från tant Greta och farbror Kalle Öström. De hade en ko. Strömmingstider fick vi även strömming av dem. Då de åkte förbi med sina ryssjor och strömmingar var mycket fiskmåsar alltid i farten.

Vintertiden beställde föräldrarna varor som packades i butiken (*Karin Söderholms*, senare *P-O Sjöbergs* butik.) och kördes till grannarna Öströms bilgarage vid en viss tid. Rotfrukter, äppel, jordgubbar var sådant som skaffades från tant *Gurli* och farbror *Arvid Nyholm* på Pentala. Pappa småfiskade med nät för husbehov vid holmen (vintertid under isen). Då var fisken färsk, jag minns att nån fisk hoppade ut från kastrullen då mamma satt den rensad och huvudlös att koka på spisen.

Mycket av mina kläder var hemsydda. På fastlandet bodde en tant Agnes som var bra på att sy och hjälpte mamma. Hon var mycket nogrann och det var krävande för mig att prova klänningar många gånger.

Till stan fick man som liten åka då föräldrarna skulle handla nåt extra eller familjen skulle hälsa på släktingar. Att få åka med motorbåten (gamla Nocke) från Helsingfors ut mot det totala mörkret på hösten var mycket spännande. Sveaborgsfyrens klara sken som lyste runt var så fint. En mörk höstkväll blev det extra spännande då motorn fick något fel ytter om Ådholmen. Men pappa och starka bror Bengt lyckades med de stora årorna paddla den stora båten runt holmen. En snäll farbror som kom ut ur sin kvällsbastu körde hem oss med sin båt på natten. Mamma var så glad att det inte stormade den gången.

Mitt tidigaste minne från det jag var 3–4 år. Då mamma och jag var uppe på högsta berget på Lill-Aisarn varnade hon mig för att gå till sundet framför oss mellan Pentala och Lill-Pentala: dit får jag absolut inte gå. Då blir jag fasttagen och får aldrig komma hem. Det där med ”ryssen” förstod jag inte. Mamma sade att jag som gammal får fara till hennes barndomsplatser, men hon kommer inte att se sitt barndomshem mera. Då kände jag att det fanns mycket svåra känslor för mamma, och mitt lilla huvud försökte förstå.

Vintern 1957 fick vi åka dit med en stor svart bil. Mamma pratade hela tiden om hus som var borta. Jag satt i en kälke och tyckte att det fanns många stora träd och mycket snö att titta på.

För mig var det mycket skrämmande då de stora strålkastarna på ”estniska sidan” svepte av och an. Ruskigt i höstmörkret, det kändes för mig som om de genast såg mig om jag var på södra sidan av vårt hus på Lill-Aisarn. Att föräldrarna sade att de lyser för att ingen skall rymma därifrån, det förstod jag nog inte. Jag var rädd att de med strålkastarna skulle fånga mig.

Till oss kom julgubben med båt eller helikopter. Spåren av julgubben brukade jag kolla följande morgon. Han tog alltid i land vid vår bastuklippa (där slutade spåren). Ljudet hörde jag inte, men med bror Bengt kunde vi på julaftonen se ljuset från julgubbens båt eller helikopter. Ljuset som vi såg var lampan från tant Elsa Nyholms hus på Pentala. Då visste jag ju att snart kommer han nog. Pappa fick ofta samtal av Ekströms i Kopplosund om att deras oljepanna hade fått fel och att han behövde fara dit och fixa. Senare förstod jag att jag nog blev litet lurad.

Vi hade ingen elektricitet före 1970. Utan oljelampor som föräldrarna tände då det blev mörkt. Jag kommer ihåg då vi fick en stark lampa ”Aladdinlampa”, den hade strumpa och ett starkare sken. Ute, då pappa arbetade i verkstaden, fanns det en ”Petromax” som lyste runt omkring och den skulle pumpas emellanåt. Eftersom vi inte hade el, så hade vi inte heller rinnande vatten, däremot en brunn (som under torra somrar hade endast litet saltsmakande vatten). Inte wc, utan ”utetupp” bakom vedlidret och verkstaden. Jag var jätterädd att gå dit i mörkret med lilla ficklampan. (Det hjälpte mig om mamma stod på kökstrappan under tiden). Dessutom fanns där spindlar som jag var jätterädd för. På vägen dit fanns vår källare som var i bruk vår, sommar och höst. På vintern satt pappa stora isblock rullade i sågspån dit, vilket höll källaren svalare under hela sommaren.

Vintertid fungerade en källare under köksgolvet för potatis och sylter.

Ingen dusch, utan en badbunke i vårt lilla tvättrum. Eller så badade vi i bastun.

Ingen TV före någon gång på 70-talet. Men vi hade en radio som var ganska stor och det var festligt att sitta och lyssna på musik och på programmet ”Lekstugan hej” framför den.

Väggtelefon fanns, men det var så skrämmande då det var åskväder. Då drogs stöpseln ut och eldsvansar kunde flaxa där ibland då åskan var nära. Levande ljus i julgranen var så stämningsfulla och fina. Men då var pappa alltid stressad, han hade vattenämbar och trasor bredvid de ögonblick ljusen brann.

Ingen datamaskin, inga tekniska spel. Svarte Petter, Afrikas Stjärna, Roliga Familjen, Fortuna och Corona var de bästa spelen. Jag tittade på bilder i böcker. Det var härligt då mamma läste sagor eller berättade. Jag minns då jag började läsa litet själv. Jag tog en Kalle Anka och försökte läsa. Där stod om någon som hade ett

konstigt yrke ”ingen gör” (??). Tänk vad härligt: ett yrke och du gör ingenting. Några timmar senare frågade jag pappa hur det är möjligt. Då fick jag en förklaring att en ingenjör är en mycket kunnig person.

Ett roligt kvällsprogram var att spela litet teater för varandra (d.v.s. bara den egna familjen)

Årstiderna var ett program då vi levde så nära naturen. Somrarna efter det att Porkala gavs tillbaka åkte vi ofta dit med båt. Vi gjorde utfärder till olika holmar, det var så spännande att få vara hela familjen på upptäcktsresor. Mamma visste ju hur allt varit tidigare på dessa ställen.

Höststormarna var stämningsfulla med mäktiga vågor och högt vatten. Alltid lika imponerande. Menförestiden blev besvärlig då jag skulle till skolan. Men pappa kollade in i tid vilka vägar som vi skulle ta följande morgon. Issörja, packad is som låg i vägen och inte var frusen var besvärligast. Då lönade det sig att åka omvägar och vandra från Ramsöudden, Långörsudden eller ”Söderkubben” som hörde till Flakaholmen. Det var tider då vi hade ett rep över vårt smalaste sund till Flakaholmens södra kubbe. Pappa eller Bengt orkade då dra plåtbåten över sundet. Jag kände det alltid tryggt i båten (minne av någon flytväst har jag inte).

Vintrar då isen höll var fantastiska, då var vi ihopkopplade med fastlandet. Det gällde att lyda och vandra på isen endast där pappa gav lov. Då det var snö skidade jag över till bussens ändhållplats. Jag åkte buss till Karin Söderholms butik, där bytte jag till mina sämre skidor och skidade till Mataskärs folkskola. Om isen inte var bra följde pappa mig över och jag tog bussen till Mataskärs vägkorsning och vandrade till skolan. Vår fjärd kunde vara stark på morgonen, men farlig på eftermiddagen.

Våren var en tid med så fina ljud, då man lyssnade till vilka fåglar och sjöfåglar som hade återvänt. Det var ofta diskussionen vid middagsbordet. Sedan talades det mera om vem som hade mest skyndsamt att få sin båt sjösatt från varvet. Allt vaknade till liv. Mamma krattade och jag fick ta fram mitt hopprep efter vintern.•

HANNE JUGA, TAIDEMAALARI

Clarice Finell

TEKSTI

Hanne Juga

TEOSKUVAT

Risto Nordell

HENKILÖKUVA

HANNE JUGA on taidemaalari, joka on tehnyt töitä YLE:n lavastamossa 1989–2017. Suvisaariston Högkopplanille, tutummin Ylen Suvisaareen, hän saapui ensimmäistä kertaa 1990. Suvisaariston luonto on ollut Jugalle tärkeä inspiraationlähde ja useat teokset ovatkin saaneet etuliitteen Suvisaaristo nimeensä. Hanne Juga kertoo omista töistään seuraavaa:

”Työssäni olen kaihomieli, kaunosielu, haaveilija. Olen merelle tuijottelija ja pidän sitä mystiikkaa, luontokokemusta ja luonnon kokemista tärkeänä. Maalaus ei ole realistinen, mutta se ilmentää sitä olotilaa, joka minulla on työskentelyssä ja työskentelyn eri vaiheissa. Teoksissani on usein lintu – keskeisenä tai yhtenä elementtinä – joka katsoo kaukaisuuteen poispäin tai tyhjyyteen.

Teen sekä pieniä että isoja maalauksia. Yleensä näyttelyssäkin on kiva, jos on erikokoisia teoksia rytmittämässä esillepanoa. Iso koko ei minunlaiselle fondimaalarille tuota tuskaa, on hienoa, kun saa ojennella. Pienessä on kuitenkin oma viehätyksensä. Usein se jännite onkin ihan toisenlainen tiivistettynä. En koe olevani rajoittunut johonkin tiettyyn muotoon tai kokoon.

Käytän usein teosten pohjalla alumiinilehteä. Se on lyöntimetallia, joka on taottu ohueksi. Lehtikulta, jota käytetään esimerkiksi ikoneissa on saman kaltaista, mutta vielä paljon ohuempaa. Alumiinipohjaa saa helposti sävytettyä lakalla, pigmenteillä ja muulla, halutessaan vaikka kullan hohtoiseksi.

Jätän metallia paljon näkyviin. Se on mielestäni mielenkiintoista siinä. Metodini on hidas ja hyvin meditatiivinen. Jos mokaan, on sitä hirveän vaikea korjata. Öljyväriä voi metallista pyyhkiä jonkun verran pois, mutta sellakkapohjaista väriä ei oikein voi. Lakalla työskennellessä pintaan saattaa myös jäädä hallitsemattomia jälkiä, joita voi joko käyttää tai ei, mutta helposti se menee ikävännäköiseksi. Sellakka kuivuu nopeasti ja kerroksia voi siten tehdä hyvin, mutta se myös sulattaa itseänsä eli alemmat kerrokset sulautuvat ainakin osittain uudempiin. Jos tulee liikaa tavaraa, niin sitä on vaikea saada pois. Tämä on vähän kohtalokas menetelmä.” •

www.kuvataiteilijamatrikkeli.fi/fi/taiteilijat/2030

Lokakuu Suvisaaristo, 2017, sekatekniikka, 75 x 120 cm.

Syyskuu Suvisaaristo, 2015, sekatekniikka, 122 x 155 cm.

Syyskuu Suvisaaristo, 2016, öljyväri, sellakka ja pigmentti kankaalle, 130 x 116 cm.

Syyskuu Suvisaaristo, 2016, öljyväri, sellakka ja pigmentti kankaalle, 130 x 116 cm.

YHDISTYKSILTÄ

FRÅN FÖRENINGARNA

PENTALA-HERRÖ SÄLLSKAPETS VERKSAMHET 2017–2018

Henrik Damström

STYRELSEORDFÖRANDE

Årsmötet

Föreningens årsmöte hölls den 19.7.2018 på Esbo Segelförenings paviljong på Pentala. *Henrik Damström* återvaldes till ordförande för verksamhetsperioden 2018–2019. Följande styrelsemedlemmar omvaldes för perioden 2018–2020: *Hans Köhler*, Pentala, *Erik Törnroos*, Halsholmen. Som ny styrelsemedlem för samma period valdes *Stefan Gordin*, Pentala. Övriga styrelsemedlemmar som valts för perioden 2017–2019 är *Carl Lindgrén*, Pentala, och *Kristian Honkanen*, Pentala.

Under räkenskapsperioden var sällskapets verksamhetsgranskare *Christer Levlin* och *Christina Fraser*. Suppleanter för dessa var *Fredrik Franck* och *Aleksi Heinonen*.

Ekonomi

Föreningens ekonomi konstaterades vara god. Årsmötet beslöt dock att en frivillig medlemsavgift kan inbetalas på föreningens bankkonto.

Musik på Pentala

Lördagen den 18.8.2018 ordnades en trubadurkväll med livemusik av lokala förmågor på Paven. *Tom Karlemo* från Pentala och *Jacintha Damström* från Herrö uppträdde under artistnamnet Dubbel Trubbel. De sjöng och spelade tillsammans ett brett urval av visor och populära stycken. Publiktillströmningen var god.

Övrigt

Representanter för Pentala-Herrö sällskapet är styrelsemedlemmar i Sommarösällskapets och Oy Byviken Ab:s styrelser. För tillfället har föreningen inget större projekt på gång. •

CANOA – MELONNAN ILOA KOTIVESILLÄ JA MUISSA MAISEMISSA

RETKIMELOJIEN KAUSI 2018

***

MITALEIDEN ROPINAA – VOITTOISA TEAM CANOA

Kari Ukkonen

Susanna Winqvist

TEKSTIT JA KUVAT

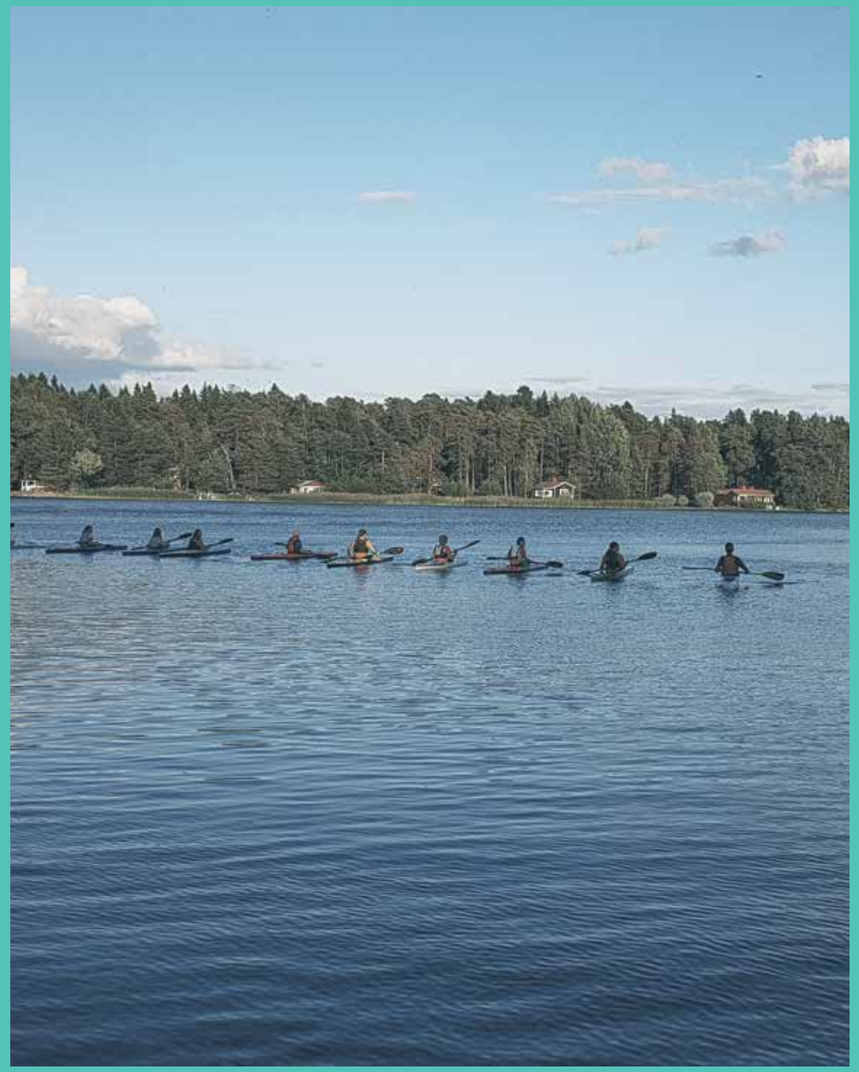

Lähtölinjalla: aina ennen koulunalkua pidetään Canoan sisäiset mestaruuskisat Bredanilla. Kuva: Susanna Winqvist.

Retkimelojien kausi 2018

LÄMMIN KEVÄT ja uskomattoman hieno kesä oli retkimelojille mieleen ja rohkeimmat aloittivatkin kauden jo hyvissä ajoin ennen Bredanin perinteisiä kevättalkoita (22.4.). Retkimelonnan virallinen avaus oli tälle kaudelle 27.4 Rosalaan suuntautunut retki.

Varsin suositut Tiistai-melonnat alkoivat toukokuun alkupuolella. Osallistuminen oli runsasta ja iltamelonnat olivatkin varsin viihtyisiä, osasyynä varmastikin lämpö, jota oli usein vielä illallakin +30C. Syyskyyn alkupuolella, iltojen lyhyyden vuoksi, iltamelonnat vaihtuivat Lauantaimelonnoiksi. Vielä marraskuun taitteessa monilla kausi jatkui edelleenkin.

Varsinaisia retkiä tehtiin seitsemän, suuntautuen eri suuntiin Bredanilta. Kaikkea oli melojille tarjolla, meren lisäksi myös joki- ja järvimaisemia. Itselleni parhaiten jäi mieleen Liesjärven retki, jossa piipahdimme Metsähallituksen ylläpitämälle Korteniemen Perinnetilalle. Mainio emäntämme kertoili tilan menneestä elämästä ja esitteli itse tehden entisajan askareita varsin eläytyvästi ja innostui välillä kertoilemaan kaskuja ja loitsujakin, joilla uskottiin saatavan hyvä satovuosi.

Alkeiskursseja Canoalla järjestettiin kesän aikana kolme, jotka olivat tänäkin vuonna täynnä. Muita kursseja oli myös kokeneemmille melojille tarjolla ja talvella harjoitellaan taas uimahallissa mm. eskimokäännöksiä.

Uusia lajikokeilujakin oli tänä suvena retkimelojille tarjolla, avokanoottimelonnan alkeet ja varsin riemukkaaksi muodostunut kilpakajakkien kokeilutilaisuus.

Canoan tapahtumiin palasi loppukesästä myös Venetsialaiset, joka tuli myös jäädäkseen. Ne pidettiin 25.8 Bredanilla, josta teimme lyhyen melontaretken ”venetsialaisvaloin” Hanikan rantaan, jossa ihailimme hetken kokkoa ja palasimme illanviettoon vajalle. Iltaa varten saimme aiemmin talkoilla pystytettyä uuden hienon grillikatoksen, joten illanvietosta muodostuikin varsin viihtyisä.

Syystalkoot (14.10) on monille melojillemme kauden päättymisen merkki ja paikkoja laiteltiinkin joukolla talvikuntoon.

Melontakausi 2018 oli kaiken kaikkiaan varsin onnistunut Bredanilla. •

KARI UKKONEN

Mitaleiden ropinaa – voittoisa Team Canoa

CANOAN kilpamelojien urakka alkoi aikaisin keväällä ja jatkui pitkälle syksyyn. Suomen Cup -pisteitä kerättiin koko kausi osallistumalla ratamelontakisoihin ja maratonmelontoihin. Suurin osa kisoista käytiin Tampereen seudulla, mutta välillä nokat suunnattiin kohti Tammisaarta, Hämeenlinnaa tai Poria.

Kauden kisat sujuivat tuttuun tapaan voitokkaasti. Lukumääräisesti pieni, mutta hienosti yhteen hioutunut, junioriporukka kahmi mitaleita ja pokaaleita hurjaan malliin. Suomen Cupissa Canoa tuli seurapisteissä kolmanneksi. 10-vuotiaiden tyttöjen sarjassa pronssille meloi *Isa Sjöberg*. 12-vuotiaiden sarjasta kullan toi kotiin *Vera Winqvist* ja hopean *Sandra Helsingius*. Tyttöjen 14-sarjan hopean nappasi *Katarina Miettinen* ja 16-vuotiaissa hopealle meloi *Hillevi Westerback*. Poikien 14-sarjan kirkkain mitali pujotettiin *Emil Winqvistin* kaulaan. Canoa seurana kampasi kotiin kolmannen sijan myös Nuorisomestaruuskisoissa.

Kauden kisoissa oranssia väriä nähtiin myös vanhempien kisaajien päällä. *Simon Winqvist* nappasi ykkössijan 40-vuotiaiden miesten Suomen Cup -sarjassa. *Henrik Miettinen* edusti seuraa hienosti 18-vuotiaiden poikien tiukassa sarjassa. Porissa käydyssä SM-Maratonissa Canoalla oli edustaja myös 70-vuotiaissa miehissä: *Kaj Andersson* pokkasi kisan pronssimitalin.

Lämmin sää ja aurinko hellivät kisaajia koko kauden, mutta kovat tuulet tekivät joistakin kisoista, erityisesti pidemmistä maratonmatkoista, varsinaisia jännitysnäytelmiä. Seuran oma kisa, perinteinen Sommarö Runt melottiin 15.7. harvinaisen tyynessä kelissä, mutta järkyttävän sinileväisessä vedessä.

Kaiken kaikkiaan kisakausi oli Canoalle jälleen hyvin onnistunut, mutta lisää nuoria melojia mahtuu hyvin voitokkaaseen Team Canoaan. Tervetuloa mukaan! •

SUSANNA WINQVIST

Tiistai-melontaa - tauko Gåsgrundilla. Kuva: Kari Ukkonen.

YLHÄÄLLÄ — Perinteinen Sommarö Runt on jälleen melottu. Kuva: Kari Ukkonen.

ALHAALLA — Kisoissa Tampereella. Canoan junnujen valmennuksesta vastaavat vanhat konkarit Anna Troberg (kuvassa oikealla) ja Simon Winqvist. Kuva: Susanna Winqvist.

SOMMARÖ-SEURA RY

SOMMARÖ-SÄLLSKAPET RF

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2017

TOIMINTA-SUUNNITELMA VUODELLE 2018

Sommarö-Seura ry

Sommarö-Sällskapet rf

SOMMARÖ-SEURA ry:n
TOIMINTAKERTOMUS
VUODELTA 2017

SOMMARÖ-SEURA RY:N 45. toimintavuosi oli tapahtumarikas ja työntäyteinen. Hallitus on toimintavuoden aikana kokoontunut 5 kertaa. Vuosikokouksessa 12.3 2017 valittiin puheenjohtajaksi *Ville Rajala*.

Vuoden 2017 aikana saatiin 6 uutta jäsentä ja 11 poistettiin rekisteristä (omasta pyynnöstä tai kuolemantapauksen johdosta), joten tämänhetkinen jäsenmäärä on 449.

Kaavatilanne 2017

Bergö – Stora Bodö – Fridheminkallion osayleiskaava on ehdotusvaiheeseen mennessä jakautunut kahteen osayleiskaavaan, Bergön ja Stora Bodö – Lilla Bodön osayleiskaavoihin, josta kaupunkisuunnittelulautakunnan toivomuksesta valmistellaan kaksi versiota. Fridheminkallio on siirtynyt osaksi Soukanniemen yleiskaavaesitystä.

Sommarö-Seura on seurannut kaavan etenemistä vuonna 2017. Kaavaehdotukset ovat olleet lautakunnan käsittelyssä; Bodön kaava odottaa hyväksyntää ja Bergön osalta käsittely on vielä kesken. Fridheminkallio on osa Soukanniemen asemakaavaehdotusta, jonka lautakunta hylkäsi. Saaristokaavan käsittelyä on siirretty eteenpäin. Suinonsalmen uusi asuinaluesuunnitelma on muuttunut lautakunnassa huomattavasti alkuperäisestä; alue käsittää nyt ainoastaan 12 omakotitaloa Suvisaarentien eteläpuolella ja Hanikan virkistysalue säilyy ennallaan.

Bussilinjat, kaislaleikkuri, kotisivut, historiakirja

Seuran hallitus on antanut palautetta HSL:lle bussilinjan 145 vuorojen harvenemisesta. Ensimmäiset vastaukset eivät olleet lupaavia mutta yhdessä muun voimakkaan palautteen kanssa ja jos Espoon kaupunki lisää HSL:n maksujaan, on pienistä parannuksista toivoa.

Kaislaleikkurin käyttöaste on jatkanut nousuaan mikä on erinomainen asia. Toivomme, että kehitys jatkuu samansuuntaisena.

Seuran uudet kotisivut saatiin käyttöön varsin kohtuullisin kustannuksin ja ne ovat ylläpidossa aikaisemmin tapahtuneiden kaltaisten vahinkojen välttämiseksi.

Seura on ollut edistämässä alkuun uusia aluettamme käsitteleviä historiakirjaprojekteja. Niiden merkitys on suuri Suvisaariston erityisen historian tutkimuksen vauhdittamiseksi ja alueemme kehityksen ja ainutlaatuisen luonteen nostamiseksi esille. Niillä tulee olemaan suuri merkitys, kun pyrimme vaikutta-

maan siihen, mihin suuntaan alue kehittyy tulevaisuudessa. Lisäksi uudet asukkaat saavat paremman käsityksen siitä, miten erityiseen paikkaan he ovat muuttaneet.

Seuran vuosittain tekemän vuosikirjan merkitys on erittäin suuri alueen historian ja tapahtumien tallentamisessa. Vuoden 2017 vuosikirjan toimittajina toimivat *Inka* ja *Clarice Finell*.

Seuran vuosikokous pidettiin 12.3.2017 Vikingaborgissa. Vuosikokouksessa päätettiin pitää vuoden 2017 jäsenmaksu 30 eurossa ensimmäiseltä perheenjäseneltä ja 10 eurossa seuraavilta.

Hallitukseen ovat toimintavuonna 2017 kuuluneet seuraavat henkilöt:

Ville Rajala (PJ)
Folke Rosengård (VPJ)
Siv Matomaa (SIHT.)
Kim Lindberg (TALOUS)
Jon Eriksson (JÄSENREK.)
Niclas Jansson
Robert Castrén
Inka Finell
Clarice Finell
Tommi Kemppainen
Nils Lindblom
Hans Köhler
Henrik Damstén

Hallituksen työryhmät ja niiden kokoonpanot löytyvät osoitteesta www.sommaroseura.fi.

Toiminnantarkastajiksi valittiin *Petri Pirhonen* ja *Hannu Vänskä* sekä varatoiminnantarkastajiksi *Bo Lindgren* ja *Dorrit Tverin-Långström*.

Hallitus kiittää kaikkia Suvisaariston asukkaita aktiivisesta toimintaan osallistumisesta. •

Hallituksen työryhmät ja niiden kokoonpanot löytyvät osoitteesta www.sommaroseura.fi.

SOMMARÖ-SEURA ry:n TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2018

KESKEISET VUODEN 2018 toimintakohteet ovat edelleen kaavoitus, tiedottaminen ja ympäristöasiat. Suvisaarentien kevyenliikenteenväylän jatko-osan rakentamista seurataan ja vuosikirja tuotetaan myös vuodelle 2018.

Kaavoitus

Seuran hallitus seuraa aktiivisesti vireillä olevien Bergön, Stora Bodö – Lilla Bodön ja Saariston osayleiskaavojen etenemistä ja päivittämistä ja pyrkii vaikuttamaan niihin tarvittaessa, sekä tiedottaa tästä alueen asukkaille. Hallitus ehdottaa vuosikokoukselle, että asukaskysely tehdään vaikkei kaupunki siihen osallistuisi. Se on huomioitu budjetissa ja tekisimme sen edellistä kyselyä pohjana käyttäen. Siten saamme päivitetyn käsityksen asukkaiden toivomuksista siitä, mihin suuntaan aluettamme halutaan kehittää ja pystymme sen paremmin myös päättäville tahoille ilmaisemaan.

Panostetaan tiedottamiseen ja sosiaaliseen mediaan (SOME) sekä jäsenten sähköpostiosoitteiden keräämiseen. Uusien kotisivujen kehittämistä jatketaan ja palaute niistä on tervetullutta.

Ympäristö

Vedenlaadun parantamisen edistämistä jatketaan. Espoon ympäristökeskus on toimintasuunnitelmassaan esittänyt, että mittauksia jatketaan Suvisaariston asukkaiden avustamina myös kesällä 2018.

Seuran hallitus haluaa toimia aktiivisesti vedenlaadun parantamiseksi. Rehevöitymisen estämiseksi alueen asukkaat voivat lainata seuran kaislanleikkuukonetta, johon on hankittu perämoottori.

Kevytliikenne

Kevyenliikenteenväylän toteutumista valvotaan. Pyrimme vaikuttamaan siihen, että suvisaaristolaisten hyväksymä ja erittäin tarpeellinen kevyenliikenteenväylän jatko-osan toteutus saadaan aikaiseksi mahdollisimman nopeasti. Pyrimme tällä toimintakaudella vaikuttamaan liikenneturvallisuuteen alueellamme. Epäkohtana on varsinkin suojateiden puuttuminen mm. bussipysäkkien kohdalla, vaikka tie ylitetään usein pysäkkien kohdalla varsin vaarallisissa kohdissa, joissa näkyvyys on huono. •

VERKSAMHETS-BERÄTTELSE 2017

VERKSAMHETSPLAN FÖR ÅR 2018

Sommarö-Seura ry

Sommarö-Sällskapet rf

SOMMARÖ-SÄLLSKAPET rf:s VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2017

SOMMARÖ-SÄLLSKAPET RF:S 45. verksamhetsår var händelserikt och aktivt. Styrelsen sammanträdde fem gånger under perioden. Årsmötet valde den 12.3.2017 *Ville Rajala* till ordförande.

Under året 2017 fick föreningen 6 nya medlemmar och 11 medlemmar ströks ur registret (på egen begäran eller på grund av dödsfall). Medlemsantalet är nu 449.

Planeringsläget 2017

Delgeneralplanen för Bergö – Stora Bodö – Fridhemsberget delades inför förslagsskedet i två delgeneralplaner; en för Bergö och en för Stora och Lilla Bodö, vilken på förslag av stadsplaneringsnämnden uppgörs i två versioner. Fridhemsbergets plan har införlivats med generalplanen för Sökö udd.

Sommarö-Sällskapet har följt med planeringens framskridande under 2017. Planeförslagen har behandlats i nämnden; Bodöplanen väntar på godkännande och Bergöplanen är ännu under behandling. Fridhemsberget ingår i detaljplaneförslaget för Sökö udd, som nämnden förkastade. Behandlingen av Skärgårdsplanen har skjutits framåt. Den nya bostadsområdesplanen för Svinösund har ändrats avsevärt i nämnden jämfört med förslaget och omfattar nu endast 12 egnahemshus på södra sidan av Sommarövägen och Hanikka rekreationsområde förblir orört.

Busslinjerna, vassklippning, hemsidorna, historieböcker

Föreningens styrelse har till HST anmärkt om de glesnade turerna för busslinjen 145. Den första responsen var inte lovande, men samverkan med andra anmärkningar, och möjligheten att Esbo stad ökar sina bidrag till HST, har gett hopp om små förbättringar.

Vassklipparens användning har fortsättningsvis ökat, vilket ses med tillfredsställelse. Vi hoppas att denna utveckling fortsätter.

Föreningens nya hemsidor togs i bruk med mycket skäliga kostnader och de är föremål för underhåll för undvikande av svårigheter av den typ som drabbade de tidigare sidorna.

Föreningen har befrämjat startandet av nya projekt som gäller historieböcker om vårt område. Deras betydelse är stor för främjandet av historieforskningen och framhävandet av vårt områdes utveckling och unika anda. De kommer att ha en stor betydelse när vi strävar till att påverka utvecklingens riktning i framtiden. Därtill får nya

invånare en bättre uppfattning om vilken enastående trakt de flyttat till.

Årsboken som föreningen årligen utgivit har en mycket stor betydelse för registrerandet av områdets historia och händelser. Redaktörer för årsboken 2017 var *Inka* och *Clarice Finell*.

Föreningens årsmöte hölls den 12.3.2017 på Vikingaborg.

På årsmötet beslöts att medlemsavgiften för 2017 bibehålls som 30 euro för den första familjemedlemmen och 10 euro för de följande.

I styrelsen har under verksamhetsåret 2017 ingått följande personer:

Ville Rajala (ORDF.)
Folke Rosengård (VICEORDF.)
Siv Matomaa (SEKR.)
Kim Lindberg (EKONOMI)
Jon Eriksson (MEDL.REG.)
Niclas Jansson
Robert Castrén
Inka Finell
Clarice Finell
Tommi Kemppainen
Nils Lindblom
Hans Köhler
Henrik Damstén

Styrelsens arbetsgrupper och deras sammansättning finns på nätadressen www.sommaroseura.fi.

Till granskare av verksamheten valdes *Petri Pirhonen* och *Hannu Vänskä* samt till vice granskare av verksamheten *Bo Lindgren* och *Dorrit Tverin-Långström*.

Styrelsen tackar alla Sommaröarnas invånare för aktivt deltagande i verksamheten. •

Styrelsens arbetsgrupper och deras sammansättning finns på nätadressen www.sommaroseura.fi.

SOMMARÖ-SÄLLSKAPET rf:s VERKSAMHETSPLAN FÖR ÅR 2018

DE CENTRALA OBJEKTEN för verksamheten är fortfarande planeringen, informationen och miljöfrågorna. Byggandet av lättrafikledens förlängning vid Sommarövägen observeras och årsboken publiceras liksom tidigare år.

Planeringen

Föreningens styrelse följer aktivt med utvecklingen och uppdateringen av delgeneralplanerna för Bergö, Stora Bodö – Lilla Bodö och Skärgården samt strävar till att vid behov påverka dem och informerar invånarna om utvecklingen.

Styrelsen föreslår för årsmötet att en invånarenkät utförs även om staden inte skulle delta i kostnaderna. Enkäten har beaktats i budgeten och den skulle utföras på basen av den tidigare enkäten. På detta sätt skulle vi få en uppdaterad uppfattning om invånarnas önskan om i vilken riktning vårt område bör utvecklas och kunna presentera den på ett övertygande sätt för beslutsfattarna.

Tonvikt läggs på informationen och sociala medier (SOME) samt insamlandet av medlemmarnas e-postadresser. Utvecklandet av de nya hemsidorna fortsätts och åsikter om dem är välkomna.

Miljö

Befrämjandet av förbättringen av vattenkvaliteten fortsätts. Esbo miljöcentral har i sin verksamhetsplan nämnt att mätningarna utförda av Sommaröarnas invånare fortsätts också under sommaren 2018.

Föreningens styrelse vill aktivt agera för förbättring av vattenkvaliteten. För att förhindra övergödningen kan områdets invånare låna föreningens vassklippningsmaskin, för vilken har anskaffats en utombordsmotor.

Lättrafiken

Förverkligandet av lättrafikleden övervakas. Vi strävar till att den av sommaröborna godkända och synnerligen behövliga förlängningen av lättrafikleden förverkligas så snabbt som möjligt. Under denna verksamhetsperiod har vi som mål att förbättra trafiksäkerheten inom vårt område. Ett missförhållande är i synnerhet att det saknas skyddsvägar bland annat vid busshållplatserna, trots att vägen ofta vid hållplatserna korsas på farliga ställen där sikten är dålig. •

VUOSIKOKOUS-PÖYTÄKIRJA

ÅRMÖTETS PROTOKOLL

Sommarö-Seura ry

Sommarö-Sällskapet rf

Sääntömääräinen vuosikokous
25.3.2018 klo.17.00 Vikingaborgissa,
Suvisaarentie 8 B, 02380 Espoo

Stadgeenligt årsmöte
den 25.3.2018 kl.17.00 på Vikingaborg,
Sommarövägen 8 B, 02380 Esbo

12§/1

Seuran puheenjohtaja
Ville Rajala avasi kokouksen.

Sällskapets ordförande
Ville Rajala öppnade mötet.

12§/2

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Niclas Jansson ja sihteeriksi Siv Matomaa. Pöytäkirjantarkastajiksi ja ääntenlaskijoiksi valittiin Eero Nyberg ja Pentti Vanhala.

Till mötesordförande valdes Niclas Jansson och till sekreterare Siv Matomaa. Till protokolljusterare och rösträknare valdes Eero Nyberg och Pentti Vanhala.

12§/3

Vuosikokous todettiin laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Arsmötet konstaterades lagenligt sammankallat och beslutfört.

Viime vuoden vuosikokouksessa 12.3.2017 päätettiin että ilmoitus kokouksesta tulee vuosikirjaan, Hufvudstadsbladetiin (11.3.2018) ja Länsiväylään (10–11.3.2018), seuran internetsivuille sekä Saaristokauppaan. Mikäli vuosikirja myöhästyy, ilmoitus kokouksesta lähetetään jäsenille postitse tai sähköpostilla. Lisäksi internetsivuilla oli nähtävänä vuosikokouksen esityslista. Ensi vuonna noudatetaan samanlaista menettelyä.

På senaste års årsmöte den 12.3.2017 beslöt man att kallelsen till årsmötet sker genom annons i årsboken, i Hufvudstadsbladet (11.3.2018) och i Länsiväylä (10–11.3.2018), på sällskapets internetsidor och därtill i Skärgårdsbutiken. Om årsboken blir försenad, skickas årsmöteskallelsen till medlemmarna per post eller e-mail. Därtill fanns föredragningslistan till påseende på sällskapets internetsidor. Nästa år följer vi samma förfarelsesätt.

12§/4

Käsitellään § 12 määrätyt asiat. Kokouksen työjärjestys hyväksyttiin.

Behandlas de i 12 § stadgade ärendena. Mötets arbetsordning godkändes.

12§/5

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen esittäminen sekä toiminnantarkastajien lausunto

Presentation av bokslutet och verksamhetsberättelsen samt verksamhetsgranskarnas utlåtande

Kim Lindberg kertoi lyhyesti tilinpäätöksestä, joka oli 1397,40 € ylijäämäinen. Ville Rajala esitteli toimintakertomuksen ja Bo Lindgren kiitti Inka ja Clarice Finelliä erittäin hyvästä ja mielenkiintoisesta vuosikirjasta.

Toimintakertomus hyväksyttiin ilman korjauksia.

Niclas Jansson luki toiminnantarkastajien lausunnon suomeksi, lausunto vahvistettiin.

12§/6
Vahvistettiin tilinpäätös ja myönnettiin hallitukselle vastuuvapaus.

12§/7
Toimintasuunnitelma, talousarvio, liittymis-ja jäsenmaksut vuodelle 2018.
Ville Rajala esitteli toimintasuunnitelman, jonka painopiste vuonna 2018 on edelleenkin kaavoitus- ja ympäristöasioissa, kevyen liikenteen väylän jatkoosan rakentamisessa sekä vuoden 2018 vuosikirjan julkaisemisessa.

Sommarö-seuran hallitus seuraa osayleis- ja saaristokaavan etenemistä, päätöksiä odotellaan.

Kim Lindberg kertoi talousarviosta, asukaskyselyyn budjetoitu rahaa.

Kim Lindberg berättade kort om bokslutet som hade ett överskott på 1397,40 €. Ville Rajala presenterade verksamhetsberättelsen och Bo Lindgren tackade Inka och Clarice Finell för en mycket bra och intressant årsbok.

Verksamhetsberättelsen godkändes utan korrigeringar.

Niclas Jansson läste upp verksamhetsgranskarnas utlåtande på finska, utlåtandet fastställdes.

Bokslutet fastställdes och styrelsen beviljades ansvarsfrihet.

Verksamhetsplanen, budgeten, inskrivnings- och - medlemsavgifterna för år 2018.
Ville Rajala berättade om verksamhetsplanen, vars tyngdpunkter för år 2018 fortfarande ligger på plane- och miljöarbetet, lättrafikledens fortsättningsdel samt utgivandet av årsboken.

Sommarö-sällskapets styrelse följer med delgeneral- och skärgårdsplanens framskridande, vi väntar på beslut.

Kim Lindberg gick igenom budgeten, enkäten har budgeterade medel.

Asukaskyselyn järjestäminen hyväksyttiin, Robert Donner pohdiskeli miten seuran internetsivuja ja Mimma Ekbladin ylläpitämää facebookryhmää ”Vain Suvisaaristo-jutut” voisi hyödyntää.

Vuosikokouksessa päätettiin säilyttää vuoden 2018 jäsenmaksut ennallaan, 30€ ensimmäiseltä perheenjäseneltä ja 10€ seuraavista. Liittymismaksua seuralla ei ole. Jäsenmaksu sisältää yhden vuosikirjan / perhe.

Hyväksyttiin toimintasuunnitelma ja talousarvio.

12§/8
Puheenjohtajan ja hallituksen jäsenten valinta

Hallituksen nykyinen puheenjohtaja Ville Rajala ei ollut käytettävissä uudelleenvalintaan. Sommarö-Seuran uudeksi puheenjohtajaksi vuodelle 2018 valittiin seuran hallituksesta Inka Finell. Valinta oli yksimielinen.

Erovuoroisista jäsenistä, Clarice Finell, Jon Eriksson, Niclas Jansson, Hans Köhler, Robert Castren ja Tommi Kemppainen valittiin yksimielisesti uudelleen. Inka Finellin tilalle valittiin Susanna Winqvist yhdeksi vuodeksi.

Årsmötet godkände utförandet av en invånarenkät, Robert Donner framkastade utnyttjandet av sällskapets internetsidor och facebookgruppen ”Hänt på Sommaröarna”, som upprätthålls av Mimma Ekblad.

På årsmötet beslöt man att hålla medlemsavgiften för år 2018 oförändrad, 30€ för den första familjemedlemmen och 10€ för de följande. Sällskapet har ingen inskrivningsavgift. Medlemsavgiften innehåller en årsbok / familj.

Verksamhetsplanen och budgeten godkändes.

Val av ordförande och styrelsemedlemmar

Styrelsens nuvarande ordförande Ville Rajala stod inte till förfogande för återval. Till Sommarö-Sällskapets nya ordförande för år 2018 valdes Inka Finell från sällskapets styrelse. Valet var enhälligt.

Av de medlemmar som stod i tur att avgå återvaldes Clarice Finell, Jon Eriksson, Niclas Jansson, Hans Köhler, Robert Castren och Tommi Kemppainen. I stället för Inka Finell invaldes Susanna Winqvist för ett år. Valen var enhälliga.

Hallituksen jäsenet		Styrelsens sammansättning
Inka Finell	*Bergö*	UUSI /NYVAL
PUH.JOHT./ORDF.		
Folke Rosengård	*Bredviken*	
Nils Lindblom	*Soukanniemi / Sököudd*	
Siv Matomaa	*Sökö*	
Henrik Damsten	*Skatan*	
Kim Lindberg	*Suinonmäki / Svinöbacken*	
Hans Köhler	*Soukanniemi / Sököudd*	UUD.VAL/OMVAL
Clarice Finell	*Bergö*	UUD.VAL/OMVAL
Niclas Jansson	*Iso Lehtisaari / Stora Lövö*	UUD.VAL/OMVAL
Jon Eriksson	*Ramsö*	UUD.VAL/OMVAL
Robert Castren	*Stora Bodö*	UUD.VAL/OMVAL
Tommi Kemppainen	*Sävasund*	UUD.VAL/OMVAL
Susanna Winqvist	*Ryssjeholmen*	UUSI /NYVAL
1 VUOSI / 1 ÅR		

12§/9

Toiminnantarkastajien valinta

Toiminnantarkastajiksi valittiin Petri Pirhonen ja lra Tillander, Hannu Vänskä ei enää ollut käytettävissä. Varatoiminnantarkastajiksi valittiin Bo Lindgren ja Dorrit Tverin-Långström. Valinnat tehtiin yksimielisesti.

Val av verksamhetsgranskare

Till verksamhetsgranskare valdes Petri Pirhonen och lra Tillander, Hannu Vänskä stod inte längre till förfogande. Till verksamhetsgranskarnas suppleanter valdes Bo Lindgren och Dorrit Tverin-Långström. Valen var enhälliga.

12§/10

Muut asiat

Sommarö-Seuran vuosikokouksessa päätettiin, että Saaristokaupan pitäjä Kristiina (Miiru) Tukiainen ansaitsee huomioimista, esimerkiksi ilmaisen ilmoituksen vuosikirjaan.

Övriga ärenden

På Sommarö-Sällskapets årsmöte beslöt man att Skärgårdsbutikens innehavare Kristiina (Miiru) Tukiainen bör premieras, tex. med en gratis annons i årsboken.

12§/11

Kokous päättyi klo 18.02.

Kokouksen jälkeen Robert Donner kertoi kaava-asioista.

Mötet avslutades kl 18.02

Efter årsmötet berättade Robert Donner om planeärenden.

Pyynnöstä
Enligt uppdrag

Siv Matomaa
(SIHT./SEKR.)

PÖYTÄKIRJANTARKASTAJAT
PROTOKOLLJUSTERARE

Eero Nyberg
Pentti Vanhala

Kotipizza Lippulaiva

Pizza perille -palvelu – Pizzatransport

Kotipizza Pikkulaiva
Ulappakatu 2
02320 Espoo
Puh. 09–58400732
Avoinna: ma–pe 10:30–21, la 10:30-20, su 12–19
Lounas: arkisin klo 10–14
Kuljetus: Kuljetusmaksu 4,90€, minimitilaus 16€.
Kuljetusalue 5km säteellä ravintolasta.

Kotipizza.fi
Tervetuloa! Välkommen!

Asuntokauppaa Suvisaariston alueella vuodesta 1987!

Bostadsförsäljning på Sommaröarna sedan 1987!

LEA JAKAMA OY LKV
Tapiontori 3 C, 02100 ESPOO
puh. 09-8676 555
info@leajakama.fi

leajakama.fi

Henkilökohtaista palvelua Sinulle ja varoillesi.
Varaa aika Kaapelitehtaalle tai Suvisaaristoon.

Kontakta oss så berättar vi mera om
våra lösningar för effektiv kapitalförvaltning.

HELSINKI CAPITAL PARTNERS

Kaapelitehdas Tallberginkatu 1 D, 00180 Helsinki
Ajanvarauksella Svartholmantie 7, Suvisaaristo
09 689 88 470 / suvisaaristo@hcp.fi
www.hcp.fi

Kaislaleikkuria vuokrataan!

Sommarö-Seura vuokraa kaisla-leikkurin mallia Doroklippen 3070. Leikkurin vuokrausta hoitaa Folke Rosengård (040 802 1956). Muista siivota jälkesi.

Vuokraus 50,00/vuorokausi.

Sommarö-Seura hyr ut en vassklippare av märket Doroklippen 3070. Du kan hyra klipparen av Folke Rosengård (040 802 1956). Kom ihåg att städa efter dig.

Hyran är 50,00/dygn.

Vassklippare uthyrs!

Handelsbanken sijoittajan asialla jo vuodesta 1871

Olemme vahvan erikoisosaamisemme ansiosta erityisesti sijoittajan pankki. Toimintamme perustuu henkilökohtaiseen palveluun ja yksilöllisiin ratkaisuihin. Tarjoamme sinun ja perheesi tilanteen ja tarpeen mukaan aina parhaimman ratkaisun, ei yksittäisiä tuotteita. Tavoitat meidät suoran puhelinnumeron päästä, olemme nopeita päätöksenteossa ja mielellämme tapaamme sinua, siksi asiakastyytyväisyytemme on korkea. Luonnollisesti palvelemme myös digitaalisesti ja mobiilisti.

Säästämis –ja sijoitusasioiden lisäksi hoidamme myös muut henkilö- ja yritysasiakkaiden pankkipalvelut.

Tapaamisiin Matinkylän konttorissa!

Handelsbanken – placerarens bank sedan 1871

Tack vare vår mångsidiga expertis är vi placerarens egen bank. Handelsbankens verksamhet baserar sig på personlig betjäning och individuella lösningar. Vi erbjuder dig det, som passar dig och din familj allra bäst. Vi säljer inte enskilda placeringar. Handelsbanken har mycket nöjda kunder: du når oss på våra direkta telefonnummer, vi träffar dig gärna och vi fattar besluten snabbt. Naturligtvis erbjuder vi också tjänster på nätet och mobilen.

Du får inte inte bara med placeringarna, vi står också till
tjänst med alla övriga tjänster för privat- och företagskunder.

Vi ses på Mattby kontoret!

Yhteystiedot
etunimi.sukunimi@handelsbanken.fi
Sijoitusjohtaja Marianne Välkki, p. 010 444 3625
Asiakasvastaava Camilla Stigell, p. 010 444 3624
Asiakasvastaava Henri Gallen, p. 010 444 3626
Konttorinjohtaja Arja Luoto, p. 010 444 3622

Kontaktuppgifter
fornamn.efternamn@handelsbanken.fi
Placeringsdirektör Marianne Välkki, tfn 010 444 3625
Kundansvarig Camilla Stigell, tfn 010 444 3624
Kundansvarig Henri Gallen, tfn 010 444 3626
Kontorschef Arja Luoto, tfn 010 444 3622

Handelsbanken

MARINETEK

Flytbryggor samt tillbehör. Service och strandbyggnationer i västra delen av Nyland.

SEABERGS AB / Oa Sjöberg
Sommarövägen 23, 02380 Esbo
tel. 0400 873 288 / email: info@seabergs.fi
www.marinetek.net / www.seabergs.fi

Skärgårds butiken
SAARISTOKAUPPA

KAUPPA, KAHVILA & CATERING

BUTIK, CAFÉ & CATERING

AVOINNA / ÖPPET

Ma - Pe / Må - Fre 8.30 – 19.00 La / Lö 9.00 – 15.00

Kesällä myös sunnuntaisin / På sommaren också söndagsöppen

Suvisaarentie 23 / Sommarövägen 23, 02380 Espoo / Esbo

Puh. / Tel. 09 - 888 4114

HYVÄÄ MULTAA

• Kivituhkaa • Leikkihiekkaa • Sepeliä • Sora- ja hiekkalajikkeita • Kuorta
• Seulottua luonnonkiveä • Toimitukset myös pienissä erissä pienellä autolla

Puh: 0500-450420

J-V LAMMI OY
www.ivlammi.fi

Tuloksekasta kiinteistönvälitystä
pääkaupunkiseudulla ja läntisellä Uudellamaalla

Merja Saarinen
Suvisaaristolainen kiinteistönvälittäjä, LKV
puh. 0400 88 00 66 merja.saarinen@avaintilat.fi
Avaintilat LKV
Suomalaistentie 1-3, 02270 Espoo

Avaintilat LKV

Rakennus- ja konsulttitoimisto
Byggnads- och konsultbyrå

SÄVASUND BYGGTJÄNST

- Pää- ja rakennesuunnittelua
- Projektinjohtoa ja rakennuttamista
- Valvontaa
- Arvioita ja katselmuksia
- Rakennuslain mukaisia lupia
- Hallinnanjakosopimuksia
- Kuntotarkastuksia
- Rakennusoikeusselvityksiä
- Kiinteistövälitystä
- Huvud- och konstruktionsplanering
- Projektledning o. byggherreuppdrag
- Övervakning
- Värderingar och granskningar
- Tillstånd av olika slag (bygglag)
- Avtal gällande besittningsrätt
- Konditionsgranskningar
- Byggnadsrättsutredningar
- Fastighetsförmedling

TIMO MATOMAA
rkm, ri, lkv
Gsm + 358 50 500 2001
timo.matomaa@kolumbus.fi

Svartholmantie 3
02380 ESPOO
Suomi/Finland

Ullan Karaoke

"Tule meille vaan, meillä lauletaan"

Voit tulla yksin tai kaksin meille Soukanniemen Salmensuuhun laulamaan karaokea upealla äänentoistolla! Valittavanasi on yli 4000 kappaletta, vanhaa, uutta ja siitä väliltä. Kun järjestät synttärit, tulen juontamaan, leikittämään ja laulattamaan ne. Tarvitessasi myös valokuvaamaan. Sinä voit keskittyä vieraisiisi!

Aina kun laulattaa, tilaa Ullan Karaoke!

Varaa aika numerosta:
044 5902434 / Ulla Köhler

Tähän sinun mainoksesi ensi vuonna!

Din reklam på denna plats nästa år!

Lisätietoja / Mera information

www.sommaroseura.fi

HARKITSETKO KIINTEISTÖSI MYYNTIÄ?
Suvisaaristossa on jatkuva kysyntä kiinteistöistä.

- paikallinen välittäjä tietää alueen kaavat, kunnallistekniset asiat, vesijättömaan lunastuksen ym.
- suurta ammattitaitoa vaaditaan, kun myydään talo + rakennuspaikat samaan aikaan siten, että vältytään suurilta veroseuraamuksilta
- 5 vuoden vastuu kiinteistökaupoissa ei ole ongelma, kun tietää miten kiinteistön myy
- yli 25 v. ja useiden kauppojen kokemus Suvisaariston alueella

SUVISAARISTOLAISILLE 30% ALENNUS PALKKIOSTA

Luottamuksella suvisaaristolaiset talo- ja tonttikaupan ammattilaiset
Mara ja Tarja

MARTTI PITKÄNEN
Kiinteistönvälittäjä LKV, rakennusmestari
0400 809 503
martti.pitkänen@kotilkv.fi

TARJA PITKÄNEN
Kiinteistönvälittäjä LKV, KIAT
050 5555 418
tarja.pitkanen@kotilkv.fi

SOUKAN APTEEKKI

Yläkartanontie 28
02360 Espoo
p. 09-8016133
www.soukanapteekki.fi

Avoinna ma-pe 8.30-19.00
(kesällä 8.30-18.00)
la 9.00-15.00
(kesällä 9.00-14.00)

TERVETULOA!

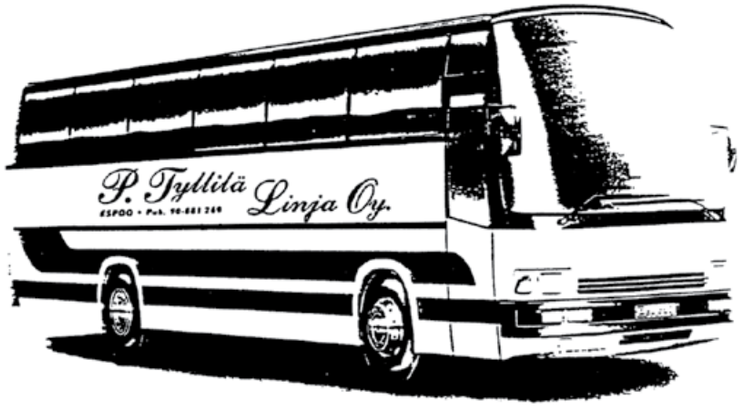

TILAA

– KUN HALUAT HYVÄÄ
LINJA-AUTOPALVELUA
HYLJEKUJA 6, 02270 ESPOO
PUH. (09) 888 1269, (09) 888 1312
FAX (09) 888 1179
tilausajot@tyllila.com
www.tyllila.com

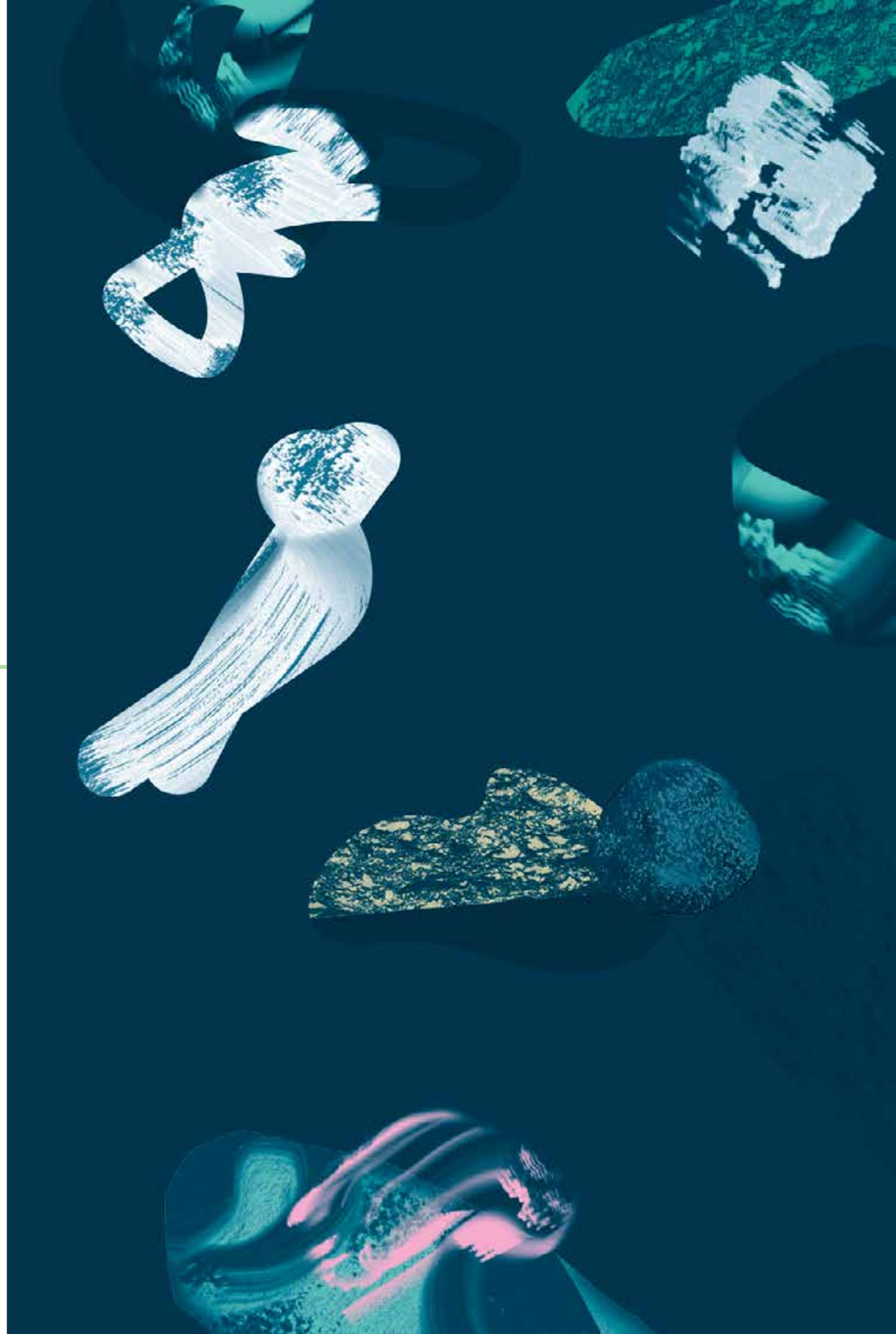

Palveluhakemisto

OMAISUUDENHOITO / KAPITALFÖRVALTNING

HELSINKI CAPITAL PARTNERS RAHASTOYHTIÖ

Kaapelitehdas
Tallberginkatu 1 D
00180 HELSINKI
Ajanvarauksella: Svartholmantie 7, Suvisaaristo
Puhelin (09) 689 88 470
Telefon 040 73 111 73
✉ suvisaaristo@helsinkicapitalpartners.fi
www.helsinkicapitalpartners.fi

RAKENTAMINEN

J-V LAMMI OY

Hyvää multaa, kivituhkaa, leikkihiekkaa, sepeliä, sora- ja hiekkalajikkeita, kuorta, seulottua luonnonkiveä, toimitukset myös pienissä erissä pienellä autolla.
0500 450 420
www.jvlammi.fi

SÄHKÖASENNUKSET

BERGÖN SÄHKÖ OY

Bergöntie 22,
02380 ESPOO
040 588 0189
www.ekn-group.fi

HANDELSBANKEN

Handelsbanken sijoittajan asialla jo vuodesta 1871
Handelsbanken – Placerarens bank sedan 1871
—
MATINKYLÄN KONTTORI
MATTBY KONTORET
Yhteystiedot / Kontaktuppgifter
✉ etunimi.sukunimi@handelsbanken.fi

SIJOITUSJOHTAJA / PLACERINGSDIREKTÖR:
Marianne Välkki
010 444 3625

ASIAKASVASTAAVA / KUNDANSVARIG:
Camilla Stigell
010 444 3624

ASIAKASVASTAAVA / KUNDANSVARIG:
Henri Gallen
010 444 3626

KONTTORINJOHTAJA / KONTORSCHEF:
Arja Luoto
010 444 3622

K-SUPERMARKET SOUKKA

Soukantie 16
02360 ESPOO
Avoinna:

Ark	07 – 21
La	08 – 21
Su	10 – 18

KUVAKLASSIKKO OY

Valokuvauspalvelut, viralliset passikuvat heti, kotivideoiden, kaitafilmien ja diakuvien digtointi DVD:lle, antikvariaatti.
Ruorikuja 2
02320 ESPOO
0400 593 344
www.kuvaklassikko.fi

Sommarö-Seuran hallitus 2018
Sommarö-Sällskapets styrelse 2018

Inka Finell
PUHEENJOHTAJA
ORDFÖRANDE
(vuosikirja/årsboken)

Bergövägen 34
02380 ESBO
+358 50 550 6251
inka.finell@gmail.com

Folke Rosengård
VARAPUHEENJOHTAJA
VICEORDFÖRANDE

Felsundsvägen 3
02380 ESBO
+358 40 802 1956
folke.rosengard@kolumbus.fi
folke-rosengard@gmail.com

Siv Matomaa
SIHTEERI
SEKRETERARE

Miniatovägen 3 B 4
02360 ESBO
+358 400 486 107
siv.matomaa@vtt.fi
sommaradress:
sivmatomaa@gmail.com

Jon Eriksson
JÄSENREKISTERI
MEDLEMSREGISTRET

Ramsövägen 1
02380 ESBO
+358 50 572 0858
jon.eriksson@outlook.com

Kim Lindberg
VARAINHOITO
KASSÖR

Svinöbacken 7 B
02380 ESBO
+358 40 594 1517
kim.lindberg@handelsbanken.fi

Clarice Finell
VUOSIKIRJA
ÅRSBOKEN

Högbergsgatan 15 B 22
00130 HELSINGFORS
+358 50 378 9291
claricefinell@gmail.com

Tommi Kemppainen

Svartholmsvägen 7
02380 ESBO
+358 40 731 1173
tommi.kemppainen@helsinkicapital.fi

Hans Köhler
VUOSIKIRJA
ÅRSBOKEN

Sundsprånget 4 A
02360 ESBO
+358 40 554 3591
hans.kohler@elisanet.fi

Nisse Lindblom
VUOSIKIRJA
ÅRSBOKEN

Snäckstranden 5
02360 ESBO
+358 40 556 9090
nils.lindblom1@gmail.com

Robert Castrén

Vinkelgränden 5 A
02160 ESBO
+358 400 854 676
robert.castren@hotmail.com

Henrik Damstén

Skataörarna 7 A
02380 ESBO
+358 40 538 7017
henrik.damsten@gmail.com

Niclas Jansson

Larsviksvägen 21 H
02320 ESBO
+358 50 591 6999
niclas.jansson@op.fi

Susanna Winqvist
VUOSIKIRJA
ÅRSBOKEN

Västergårdintie 45
02420 JORVAS
+358 50 401 9855
susanna.winqvist@elisanet.fi

Sommarö-Seuran työryhmät 2018
Sommarö-Sällskapets arbetsgrupper 2018

Kaavatyöryhmä
Planearbetsgruppen
Niclas Jansson (puh.joht./ordför.)
Folke Rosengård
Henrik Damstén
Robert Castrén,
Jon Eriksson
Hans Köhler
Clarice Finell

Ulkopuolista apua
pyydetään tarvittaessa
/ Experthjälp inkallas
vid behov.

Kevyen liikenteen väylä
kuuluu työryhmän tehtäviin
/ Lättrafikleden ingår i plane-
arbetsgruppens uppdrag.

Ympäristötyöryhmä
Miljöarbetsgruppen
Folke Rosengård
(puh.joht/ordför.)
Inka Finell
Kim Lindberg
Susanna Winqvist

Alaryhmään kuuluu
/ Undergruppen består av
Lauri Tukiainen
Jukka Kauppila

Ulkopuolista apua
pyydetään tarvittaessa
/ Experthjälp inkallas
vid behov.

Tiedottamisen ja sosiaalisen
median työryhmä / Arbets-
gruppen för information
och sociala medier / SOME
Kim Lindberg (puh.joht/ordför.)
Susanna Winqvist
Tommi Kemppainen
Clarice Finell

Hallitus päätti pyytää
apua Linda Rosengårdilta
www-sivujen muokkaami-
sessa ja ylläpidossa.
/ Styrelsen ber om hjälp av
Linda Rosengård för att
bearbeta och upprätthålla
www-sidorna.

Vuosikirjatoimitus
Årsboksredaktionen
Inka Finell (puh.joht/ordför.)
Clarice Finell
Nils Lindblom
Susanna Winqvist
Hans Köhler

Liity jäseneksi
Bli medlem

Sommarö-Seura ry
Sommarö-Seura on
Suvisaariston asukkaiden
asialla. Jos haluat liittyä
jäseneksi, lähetä oheisen
ilmoittautumiskaavakkeen
tiedot osoitteella:

Jon Eriksson
Ramsövägen 1
02380 ESBO

jon.eriksson@outlook.com
050 572 0858

Sommarö-Sällskapet rf
Sommarö-Sällskapet sköter
sommaröbornas intressen.
Om du vill bli medlem, returnera
anmälningskupongen till:

Jon Eriksson
Ramsövägen 1
02380 ESBO

jon.eriksson@outlook.com
050 572 0858

Nimi / Namn

Katuosoite / Gatuadress

Post.num. & kaupunki / Postkod & stad

Puhelin / Telefon

Sähköposti / E-Post

☐ Haluan liittyä Sommarö-seuran jäseneksi

☐ Jag vill bli medlem i Sommarösällskapet

SOMMARÖ-SEURA
SOMMARÖ-SÄLLSKAPET

VUOSIKIRJA
ÅRSBOK

2018